

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	22.12.2013
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.06.2014
Avaldamismärge:	RT I, 21.12.2013, 4

Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seadus¹

Vastu võetud 21.10.1998

[RT I 1998, 98, 1575](#)

jõustumine 01.04.1999

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
26.10.1999	RT I 1999, 84, 762	25.11.1999
17.05.2000	RT I 2000, 40, 254	01.08.2000
14.06.2000	RT I 2000, 58, 376	01.12.2000
17.01.2001	RT I 2001, 16, 68	16.02.2001
06.06.2001	RT I 2001, 58, 352	12.07.2001
terviktekst RT paberandjal	RT I 2001, 68, 407	
05.06.2002	RT I 2002, 53, 336	01.07.2002
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
20.11.2002	RT I 2002, 102, 599	01.05.2004
18.12.2002	RT I 2003, 4, 21	01.03.2003
15.01.2003	RT I 2003, 13, 65	01.05.2003
14.04.2004	RT I 2004, 28, 189	01.05.2004
14.04.2004	RT I 2004, 30, 208	01.05.2004
09.06.2004	RT I 2004, 53, 369	07.08.2004, osaliselt 01.01.2005
14.12.2005	RT I 2005, 71, 548	08.01.2006, osaliselt 01.03.2006
26.01.2006	RT I 2006, 7, 42	04.02.2006
17.05.2006	RT I 2006, 26, 191	01.08.2006
14.06.2006	RT I 2006, 31, 235	01.09.2006
26.10.2006	RT I 2006, 50, 377	14.12.2006
18.01.2007	RT I 2007, 9, 44	01.02.2007
14.11.2007	RT I 2007, 62, 394	jõustub Eesti lõplikul ühinemisel Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga, osaliselt 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008
04.12.2007	RT I 2007, 68, 420	jõustub vastavalt Eesti ühinemisele Euroopa Liidu ühtse viisaruumiga, osaliselt 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008
18.12.2008	RT I 2009, 4, 26	26.01.2009
26.11.2009	RT I 2009, 62, 405	01.01.2010
09.12.2009	RT I 2010, 3, 4	25.01.2010, osaliselt 05.04.2010, 01.10.2010
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Nõukogu 13.07.2010. a otsus

12.05.2010	RT I 2010, 26, 129
11.11.2010	RT I, 29.11.2010, 2
27.01.2011	RT I, 23.02.2011, 3
17.02.2011	RT I, 21.03.2011, 2
08.12.2011	RT I, 22.12.2011, 3
06.06.2012	RT I, 29.06.2012, 2
28.03.2013	RT I, 18.04.2013, 2
12.06.2013	RT I, 03.07.2013, 2
05.12.2013	RT I, 21.12.2013, 1

Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).

05.10.2010
24.12.2010, osaliselt 01.01.2011
01.01.2012
01.01.2012 Kehtetu [RT I, 29.06.2012, 2]
23.12.2011 Kehtetu [RT I, 29.06.2012, 2]
09.07.2012, osaliselt 01.01.2013
28.04.2013
01.10.2013 Seaduses asendatud läbivalt sõna „väljasaatmiskeskus” sõnaga „kinnipidamiskeskus”.
22.12.2013

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab välismaalasele Eestist väljasõidukohustuse ning Eestisse sissesõidukeelu kohaldamise alused ja korra ning välismaalase Eestist läbisõidu korra.
[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

(1¹) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku ning nende perekonnaliikmete suhtes kohaldatakse käesolevat seadust Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud ulatuses, arvestades Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud erisusi.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi. Sissesõidukeelu kohaldamise menetluse suhtes ei rakendata haldusmenetluse seaduses sätestatud.

(3) Käesoleva seaduse sätteid kohaldatakse Eesti Vabariigile siduvas välislepingus toodud erisusi arvestades.
[RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

§ 1¹. Välismaalane

Välismaalane käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes ei ole Eesti kodanik.
[RT I 2006, 26, 191- jõust. 01.08.2006]

§ 1². Saatjata alaealine välismaalane

(1) Saatjata alaealine välismaalane on alla 18-aastane välismaalane, kes saabub või on saanud Eestisse ilma vanema, eestkostja või muu vastutava täisealise isikuta või kes jääb Eestis viibides ilma vanemast, eestkostjast või muust vastutavast täisealisest isikust.

(2) Eeldatakse, et alaealisega Eestis koos viibival vanemal, eestkostjal või muul vastutaval täisealisel isikul on isikuhooldusõigus. Politsei- ja Piirivalveameti või Kaitsepolitsei ameti nõudmisel on vanem, eestkostja või muu vastutav täisealine isik kohustatud tõendama isikuhooldusõiguse olemasolu.

(3) Saatjata alaealiseks välismaalaseks ei peeta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alaealist, kellele on Eestis kohtu poolt määratud füüsilisest isikust eestkostja.
[RT I, 18.04.2013, 2- jõust. 28.04.2013]

§ 1³. Saatjata alaealise ja piiratud teovõimega täisealise välismaalase esindamine

(1) Käesolevast seadusest tulenevaid menetlustoiminguid ei või saatjata alaealine teha seadusliku esindajata, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(2) Saatjata alaealise ja piiratud teovõimega täisealise välismaalase esindamisele kohaldatakse perekonnaseaduses sätestatud, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.

(3) Saatjata alaealist võib esindada käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud füüsiline või juriidiline isik, kes on usaldusväärne ning kellel on saatjata alaealise esindamiseks vajalikud teadmised ja oskused.

(4) Politsei- ja Piirivalveamet võib sõlmida käesolevas seaduses sätestatud menetlustes saatjata alaealise esindamiseks lepingu füüsilise või juriidilise isikuga.
[RT I, 18.04.2013, 2- jõust. 28.04.2013]

§ 2. Välismaalase Eestis viibimise seaduslikud alused

(1) Eestis viibimiseks peab välismaalasel olema seaduslik alus. Välismaalasel on keelatud viibida Eestis ilma seadusliku aluseta.

(2) Välismaalase Eestis viibimise seaduslikud alused (edaspidi *viibimisalused*) sätestab välismaalaste seadus.

(3) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku ning nende perekonnaliikmete Eestis viibimise ja elamise seaduslikud alused (edaspidi *viibimisalused*) sätestab Euroopa Liidu kodaniku seadus.

[RT I 2006, 26, 191- jõust. 01.08.2006]

§ 3. Väljasõidukohustus

(1) Väljasõidukohustus on välismaalase kohustus Eestist lahkuda, mis tuleneb vahetult seadusest või seaduse alusel antud haldusaktist.

(2) Vahetult seadusest tulenevalt on väljasõiduks kohustatud välismaalane, kelle viibimisalus lõpeb, kui seda ei pikendata, ning välismaalasel ei ole muud viibimisalust.

(3) Seadusest tulenevalt väljasõiduks kohustatud välismaalane peab Eestist lahkuma viibimisaluse kehtivusaja jooksul.

§ 4. Ettekirjutus

(1) Ettekirjutus on haldusakt, millega kohustatakse Eestis viibimisalusetat viibivat välismaalast käesolevas seaduses sätestatud juhtudel ja korras Eestist lahkuma või oma Eestis viibimine seadustama.

(2) Välismaalane on kohustatud täitma ettekirjutuse lühima võimaliku aja jooksul.

§ 5. Väljasaatmine

Väljasaatmine on seaduses sätestatud juhtudel ja korras väljasõidukohustuse sunniviisiline täitmine.

§ 6. Sissesõidukeeld

Sissesõidukeeld on tõkend, mille eesmärk on vältida ebasoovitava välismaalase Eestisse saabumist ja Eestis viibimist.

§ 6¹. Migratsioonijärelevalveametnik

Migratsioonijärelevalveametnik käesoleva seaduse tähenduses on Politsei- ja Piirivalveameti ametnik, kes ei ole politseiametnik, kuid täidab käesolevast seadusest tulenevaid ülesandeid.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 6². Menetluse üldsätted

Käesolevas seaduses sätestatud menetlustele kohaldatakse välismaalaste seaduse §-des 13–15, 18, 19, 21–28, 30–40, 42, 270, 271 ja 281–284 sätestatud.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 6³. Riikliku järelevalve teostamine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud menetlustes võib Politsei- ja Piirivalveamet kohaldada politsei ja piirivalve seaduses sätestatud meetmeid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Politsei ja piirivalve seaduse §-des 7³⁷ ja 7³⁸ sätestatud meetmeid võib kohaldada üksnes juhul, kui on põhjendatult alust arvata, et ilma nimetatud meetmeid kohaldamata ei ole välismaalase lahkumiskohustuse täitmine tulemuslik.

(3) Politsei ja piirivalve seaduse §-s 7³² sätestatud meetet võib kohaldada üksnes politseiametnik.

(4) Välismaalane on kohustatud alluma tema suhtes kohaldatavatele järelevalvemeetmetele.

§ 6⁴. Välismaalase väljasaatmise vaatlus

(1) Välismaalase väljasaatmise vaatluse eesmärk on jälgida välismaalase väljasaatmise läbiviimisel menetlusnõuete järgimist ning anda Siseministeeriumile arvamusi ja soovitusi väljasaatmise läbiviimise kohta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eesmärgil sõlmib Siseministeerium, Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet lepingu asutuse või eraõigusliku juriidilise isikuga.

(3) Välismaalase väljasaatmise vaatlust teostav asutus või eraõiguslik juriidiline isik peab olema usaldusväärne ja omama välismaalase väljasaatmise korraldamise seaduslikkuse hindamiseks vajalikke teadmisi ja oskusi.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud leping annab välismaalase väljasaatmise vaatlust teostavale asutusele või isikule õiguse töödelda hindamise eesmärgil ja vajalikus ulatuses välismaalase isikuandmeid ning muid asjassepuutuvaid andmeid.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 6⁵. Eraõigusliku juriidilise isiku kaasamine

(1) Siseministeerium, Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet võib kaasata välismaalase Eestist lahkumiskohustuse täitmise abistamiseks eraõigusliku juriidilise isiku.

(2) Eraõigusliku juriidilise isiku kaasamiseks sõlmib Siseministeerium või Politsei- ja Piirivalveamet eraõigusliku juriidilise isikuga tsiviilõigusliku lepingu, milles sätestatakse tema ülesanded, õigused, kohustused ja vastutus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud leping annab eraõiguslikule juriidilisele isikule õiguse töödelda lepingus sätestatud eesmärgil ja ulatuses välismaalase isikuandmeid ja muid asjassepuutuvaid andmeid.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 6⁶. Tasuta õigusabi andmine

(1) Välismaalasel on õigus saada tasuta õigusabi lahkumisettekirjutuse, väljasaatmise või sissesõidukeelu kohaldamise otsuse vaidlustamiseks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tasuta õigusabi tagatakse riigi õigusabi seaduses sätestatud korras.

(3) Kui Siseministeerium või Politsei- ja Piirivalveamet on sõlminud eraõigusliku juriidilise isikuga lepingu tasuta õigusabi andmiseks, tagatakse taotlejale tasuta õigusabi lepingu kohaselt ja tema suhtes ei kohaldata riigi õigusabi seadust.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud eesmärgil ei anta välismaalasele tasuta õigusabi lahkumisettekirjutuse, väljasaatmise või sissesõidukeelu kohaldamise otsuse vaidlustamiseks, kui:

1) välismaalane on saanud Eestisse ebaseaduslikult, ületades ebaseaduslikult Schengeni konventsiooni liikmesriigi välispiiri;

2) välismaalase suhtes on kohaldatud sissesõidukeeldu ilma lahkumisettekirjutust tegemata;

3) välismaalase kohta on tehtud käesoleva seaduse § 28² lõikes 1 sätestatud riiki mittelubamise otsus või

4) välismaalasel, kes vabastatakse tingimisi karistuse kandmisest või tingimisi vangistusest enne tähtaega või seoses vangistuse ärakandmisega, ei ole elamisloa või elamisõigust.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 6⁷. Haavatavate isikute kaitse

Käesolevas seaduses sätestatud menetlustes on menetlust läbiviiv haldusorgan kohustatud arvestama alaealiste, saatjata alaealiste, puuetega inimeste, eakate, rasedate, alaealiste lastega üksikvanemate ning piinamise, vägistamise või muu raske psühholoogilise, füüsilise või seksuaalse vägivalla ohvriks langenud isikute erivajadusi.

[RT I, 18.04.2013, 2- jõust. 28.04.2013]

2. peatükk ETTEKIRJUTUS

§ 7. Lahkumisettekirjutus

(1) Viibimisalusetas Eestis viibivale välismaalasele tehakse ettekirjutus Eestist lahkumiseks (edaspidi *lahkumisettekirjutus*).

(2) Lahkumisettekirjutusega tehakse kindlaks, et välismaalane viibib Eestis ebaseaduslikult, pannakse välismaalasele kohustus Eestist lahkuda, määratakse lahkumiskohustuse vabatahtliku täitmise tähtaeg, tehakse hoiatus välismaalase suhtes sunniraha rakendamise kohta lahkumisettekirjutuse täitmata jätmise korral, tehakse hoiatus lahkumiskohustuse sundtäitmise kohta ja vajaduse korral kohaldatakse välismaalase suhtes sissesõidukeeldu.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(3) Lahkumisettekirjutusega võib lahkumiskohustuse täitmise tagamiseks kohaldada järelevalvemeetmeid.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(4) Lahkumisettekirjutuses tehtud hoiatuses välismaalase suhtes sunniraha rakendamise kohta märgitakse nõutav sunniraha suurus. Sunniraha ülemmäär on 640 eurot.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 01.01.2011]

§ 7¹. Lahkumisettekirjutuse põhjendamine

(1) Lahkumisettekirjutust põhjendatakse.

(2) Lahkumisettekirjutuse põhjenduses avaldatakse üksnes õiguslik alus ega avaldata faktilist alust, sellega seotud asjaolusid ja asjassepuutuvaid kaalutlusi, kui:

- 1) see on vajalik avaliku korra või riigi julgeoleku tagamiseks;
- 2) see on vajalik kuriteo ennetamiseks, uurimiseks, avastamiseks ja selle eest vastutusele võtmiseks;
- 3) lahkumisettekirjutus tehakse ebaseaduslikult Eestisse saabunud välismaalasele;
- 4) välismaalase suhtes kehtib sissesõidukeeld;
- 5) välismaalase kohta on tehtud käesoleva seaduse § 28²lõikes 1 sätestatud riiki mittelubamise otsus;
- 6) lahkumisettekirjutus tehakse piiripunktis Eestist lahkuvale välismaalasele, kelle Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil lubatud viibimisaeg on lõppenud;
- 7) välismaalasel, kes vabastatakse tingimisi karistuse kandmisest või tingimisi vangistusest enne tähtaega või seoses vangistuse ärakandmisega, ei ole elamisluba või elamisõigust;
- 8) on kahtlus, et välismaalane võib põgeneda või muul viisil hoida kõrvale lahkumisettekirjutuse täitmisest;
- 9) välismaalasele on keeldutud elamisloa või rahvusvahelise kaitse andmisest seetõttu, et elamisloa või rahvusvahelise kaitse saamise taotlus on ilmselgelt põhjendamatu või
- 10) välismaalane on esitanud elamisloa või rahvusvahelise kaitse saamise menetluses valeandmeid või võltsitud dokumente menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul tehakse välismaalasele vormikohane lahkumisettekirjutus.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud vormikohases lahkumisettekirjutuses esitatavate andmete loetelu ja lahkumisettekirjutuse vormi [kehtestab siseminister määrusega](#).

(5) Politsei- ja Piirivalveamet koostab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud lahkumisettekirjutuse sisu kohta teabelehe vähemalt viies keeles, mida ebaseaduslikult Eestisse saabunud välismaalased enim mõistavad.

(6) Politsei- ja Piirivalveamet avalikustab käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud teabelehe oma veebilehel.

(7) Loetelu keeltest, milles käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud teabeleht koostatakse, kehtestab Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor käskkirjaga.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 7². Lahkumiskohustuse täitmise tähtaja määramine

(1) Lahkumiskohustuse vabatahtliku täitmise tähtaeg on lahkumisettekirjutusega määratud tähtpäev, mille saabumise ajaks on välismaalane kohustatud Eestist lahkuma.

(2) Lahkumisettekirjutuses ei määrata lahkumiskohustuse vabatahtliku täitmise tähtaega ja lahkumiskohustusundtäidetakse kohe, kui:

- 1) see on vajalik avaliku korra või riigi julgeoleku tagamiseks;
- 2) see on vajalik kuriteo ennetamiseks, uurimiseks, avastamiseks ja selle eest vastutusele võtmiseks;
- 3) lahkumisettekirjutus tehakse ebaseaduslikult Eestisse saabunud välismaalasele;
- 4) välismaalase suhtes kehtib sissesõidukeeld;
- 5) välismaalase kohta on tehtud käesoleva seaduse § 28²lõikes 1 sätestatud riiki mittelubamise otsus;
- 6) lahkumisettekirjutus tehakse piiripunktis Eestist lahkuvale välismaalasele, kelle Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil lubatud viibimisaeg on lõppenud;
- 7) välismaalasel, kes vabastatakse tingimisi karistuse kandmisest või tingimisi vangistusest enne tähtaega või seoses vangistuse ärakandmisega, ei ole elamisluba või elamisõigust;
- 8) on kahtlus, et välismaalane võib põgeneda või muul viisil hoida kõrvale lahkumisettekirjutuse täitmisest;

9) välismaalasele on keeldutud elamisloa või rahvusvahelise kaitse andmisest seetõttu, et elamisloa või rahvusvahelise kaitse saamise taotlus on ilmselgelt põhjendamatu või

10) välismaalane on esitanud elamisloa või rahvusvahelise kaitse saamise menetluses valeandmeid või võltsitud dokumente menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta.

(3) Kui lahkumisettekirjutuse kohene sundtäitmine on ilmselgelt ebamõistlik või välismaalase jaoks ilmselgelt ebaproportsionaalne, võib lahkumisettekirjutuses vabatahtliku täitmise tähtaja määrata juhul, kui:

1) välismaalasele on keeldutud elamisloa või rahvusvahelise kaitse andmisest seetõttu, et elamisloa või rahvusvahelise kaitse saamise taotlus on ilmselgelt põhjendamatu või

2) välismaalane on esitanud elamisloa või rahvusvahelise kaitse saamise menetluses valeandmeid või võltsitud dokumente menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta.

(4) Lahkumisettekirjutusega määratakse lahkumiskohustuse vabatahtliku täitmise tähtaeg ajavahemikus 7 kuni 30 päeva.

(5) Lahkumisettekirjutuses sätestatud vabatahtliku lahkumiskohustuse tähtaega võib pikendada kuni 30 päeva võrra korraga, kui välismaalase jaoks osutub ebaproportsionaalselt koormavaks lahkumisettekirjutuse täitmine lahkumisettekirjutuses sätestatud tähtaja jooksul, võttes arvesse:

- 1) välismaalase Eestis viibimise kestust;
- 2) mõju koolis õppivale lapsele;
- 3) välismaalase perekondlikke ja sotsiaalseid sidemeid Eestis ja
- 4) muid tähtsust omavaid asjaolusid.

(6) Kui lahkumisettekirjutusega on määratud vabatahtliku lahkumise tähtaeg, võib vabatahtliku lahkumise tähtaega lühendada ja lahkumiskohustuse sundtäita enne vabatahtliku lahkumise tähtaja lõppemist, kui:

- 1) on kahtlus, et välismaalane võib põgeneda või muul viisil hoida kõrvale lahkumisettekirjutuse täitmisest;
- 2) välismaalasele on keeldutud elamisloa või rahvusvahelise kaitse andmisest seetõttu, et elamisloa või rahvusvahelise kaitse saamise taotlus on ilmselgelt põhjendamatu;
- 3) välismaalane on elamisloa või rahvusvahelise kaitse saamise menetluses esitanud valeandmeid või võltsitud dokumente menetluses tähtsust omavate asjaolude kohta või
- 4) välismaalane kujutab endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule.

(7) Lahkumisettekirjutuse vabatahtliku lahkumise tähtaja pikendamise, pikendamisest keeldumise või lühendamise otsuse või lahkumisettekirjutusega kohaldatud sissesõidukeelu või selle kehtivusaja muutmise vaidlustamine ei lükka välismaalase lahkumiskohustuse sundtäitmise tähtaega edasi ega anna välismaalasele seaduslikku alust Eestis viibimiseks.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 7³. Lahkumiskohustuse sundtäitmine

(1) Pärast lahkumisettekirjutusega määratud lahkumiskohustuse täitmise tähtaja saabumist võib välismaalase lahkumiskohustuse igal ajal sundtäita.

(2) Välismaalase lahkumiskohustus sundtäidetakse tema kinnipidamise ja Eestist väljasaatmise teel.

(3) Välismaalase lahkumiskohustuse sundtäitmisel koostab sundtäitmist korraldav haldusorgan sundtäitmise toimingu protokoll.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud sundtäitmise toimingu protokoll on vormi ja selles esitatavate andmete loetelu [kehtestab siseminister määrusega](#).

(5) Sundtäitmise toimingu protokoll ei koostata, kui välismaalasele ei ole käesoleva seaduse § 7²lõike 2 kohaselt määratud vabatahtliku lahkumise tähtaega või välismaalasele määratud vabatahtliku lahkumise tähtaega on lühendatud käesoleva seaduse § 7²lõike 6 alusel.

(6) Sundtäitmise toimingu protokoll peale ei saa välismaalane esitada kaebust halduskohtule.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 7⁴. Lahkumisettekirjutuses kohaldatava sissesõidukeelu kehtivusaja määramine ja lahkumisettekirjutuses sissesõidukeelu kohaldamata jätmine

(1) Lahkumisettekirjutuses kohaldatakse välismaalase suhtes sissesõidukeeldu kolmeks aastaks lahkumisettekirjutuse täitmise päevast arvates.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud sissesõidukeelu kohaldamise tähtaeg on kõiki tähtsust omavaid asjaolusid arvestades ebaproportsionaalne, võib lahkumisettekirjutuses kohaldada sissesõidukeeldu lühemaks ajaks või jätta see kohaldamata.

(3) Kui lahkumisettekirjutuses kohaldatakse sissesõidukeeldu kolmeks aastaks, siis sissesõidukeelu kohaldamise põhjenduses avaldatakse üksnes õiguslik alus ega avaldata faktilist alust, sellega seotud asjaolusid ja asjassepuutuvaid kaalutlusi.

(4) Kui lahkumisettekirjutuses kohaldatakse sissesõidukeeldu lühemaks ajaks kui kolmeks aastaks või jäetakse sissesõidukeeld kohaldamata, siis sissesõidukeeldu kohaldamist põhjendatakse.

(5) Kui välismaalasele tehakse vormikohane lahkumisettekirjutus või kui ta kujutab endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule, kohaldatakse lahkumisettekirjutuses tema suhtes sissesõidukeeldu viieks aastaks, välja arvatud juhul, kui välismaalasel on kehtiv sissesõidukeeld kauemaks kui viieks aastaks lahkumisettekirjutuse tegemise päevast arvates.

(6) Eestist lahkuvale välismaalasele, kelle Schengeni konventsiooni liikmesriikide territooriumil lubatud viibimisaeg on lõppenud ja kellele tehakse lahkumisettekirjutus piiripunktis, kohaldatakse lahkumisettekirjutuses sissesõidukeeldu kolmeks aastaks, välja arvatud juhul, kui välismaalasel on kehtiv sissesõidukeeld kauemaks kui kolmeks aastaks lahkumisettekirjutuse tegemise päevast arvates.

(7) Kui välismaalasele tehakse vormikohane lahkumisettekirjutus või kui välismaalane kujutab endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule, avaldatakse põhjenduses üksnes õiguslik alus ega avaldata faktilist alust, sellega seotud asjaolusid ja asjassepuutuvaid kaalutlusi.

(8) Kui välismaalasele ei kohaldata sissesõidukeeldu lahkumisettekirjutuses, võib siseminister või siseministri volitatud Siseministeeriumi kõrgem ametnik kohaldada välismaalasele sissesõidukeeldu käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatu kohaselt.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 7⁵. Sissesõidukeeldu kehtivusaja muutmine

Lahkumisettekirjutusega kohaldataud sissesõidukeeldu kehtetuks tunnistamise, selle kehtivusaja muutmise ja peatamise suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse 5. peatükis sätestatut.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 7⁶. Lahkumisettekirjutuse tegemise erisused

(1) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanikule ning tema perekonnaliikmetele lahkumisettekirjutuse tegemisel ja lahkumiskohustuse täitmisel kohaldatakse käesolevas seaduses sätestatut, arvestades Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud erisusi.

(2) Inimkaubandusega seotud kuriteos kannatanule või tunnistajale, kellele on nõukogu direktiivi 2004/81/EÜ kohaselt antud tähtajaline elamisluba, kohaldatakse lahkumisettekirjutusega sissesõidukeeldu üksnes juhul, kui välismaalane kujutab endast ohtu avalikule korrale või riigi julgeolekule.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 8. [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 9. Seadustamisettekirjutus

(1) Ettekirjutus kohustusega taotleda kehtestatud korras elamisluba Eestis viibimise seadustamiseks (edaspidi *seadustamisettekirjutus*) tehakse Eestis viibimisalusega viibivale välismaalasele, kes:

1) [kehtetu - RT I 2003, 4, 21- jõust. 01.03.2003]

2) on eesti rahvusest;

3) on asunud Eestisse elama enne 1990. aasta 1. juulit ega ole siit lahkunud elama mõnda teise riiki ning kelle jätkuv Eestis viibimine ei kahjusta Eesti riigi huve.

(2) Seadustamisettekirjutuses tehakse ettekirjutuse täitmata jätmise korral hoiatus välismaalase suhtes sunniraha rakendamise kohta. Hoiatuses märgitakse nõutav sunniraha suurus. Sunniraha ülemmäär on 640 eurot.

[RT I 2010, 22, 108- jõust. 01.01.2011]

(3) Seadustamisettekirjutus loetakse täidetuks ka juhul, kui välismaalane Eestist lahkub.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud välismaalasele, kelle elamisloa või selle pikendamise taotlus on menetluses, seadustamisettekirjutust ei tehta kuni tema elamisloa või selle pikendamise taotluse suhtes otsuse tegemiseni.

(5) Seadustamisettekirjutust ei pea tegema välismaalasele, kes lahkub Eestist 7 päeva jooksul pärast viibimisaluse lõppemist.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud välismaalasele tehakse lahkumisettekirjutus, kui see on vajalik avaliku korra, riigi julgeoleku, rahva tervise või kõlbluse kaitse tagamiseks või kuriteo ärahoidmiseks või kui talle keeldutakse elamisloa andmisest või selle pikendamisest või tema elamisluba tunnistatakse kehtetuks.

Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud välismaalasele tehakse lahkumisettekirjutus, kui see on vajalik riigi julgeoleku kaitsmiseks või kuriteo ärahoidmiseks.
[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 10. Ettekirjutuse täitmise tagamine

(1) Ettekirjutuse täitmise tagamiseks võib Politsei- ja Piirivalveamet ettekirjutuses või otsusega välismaalast kohustada järgima järelevalvemeetmeid ning tasuma sunniraha.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Järelevalvemeetmed on:

1) elamine kindlaksmääratud elukohas;

2) ilmumine määratud ajavahemike järel Politsei- ja Piirivalveametisse registreerimisele;

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

3) ilmumine Politsei- ja Piirivalveametisse ettekirjutuse täitmist tagavate asjaolude selgitamisele;

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

4) Politsei- ja Piirivalveameti teavitamine oma elukohavahetusest või elukohast pikemast eemalviibimisest;

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

5) Politsei- ja Piirivalveameti teavitamine perekonnaseisu muutumisest;

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

6) välisriigi reisidokumendi või isikut tõendava dokumendi Politsei- ja Piirivalveametile või Kaitsepolitseiametile hoiule andmine.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(3) Politsei- ja Piirivalveametil ning Kaitsepolitseiametil on õigus kontrollida välismaalase elamist kindlaksmääratud elukohas.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(3¹) Välisriigi reisidokumendi ja isikut tõendava dokumendi hoiule andmise korral väljastab dokumendi hoiule võtnud asutus isikule tõendi dokumendi hoiule andmise kohta.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(3²) Siseminister võib kehtestada määrusega reisidokumendi ja isikut tõendava dokumendi hoiule andmise korral isikule väljastatava tõendi vormi.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(4) Sunniraha rakendatakse alates 90. päevast ettekirjutuse tegemise päevast arvates.

(5) Sunniraha rakendatakse asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti. Sunniraha võib korduvalt rakendada alates 90. päevast pärast eelmise sunniraha rakendamiseks antud täitekorralduse tegemise päeva.

(6) [Kehtetu -RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 11. Ettekirjutuse tegemise kord

(1) Ettekirjutuse teeb Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(2) [Kehtetu -RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

(3) [Kehtetu -RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(3¹) Välismaalasele, kellele keeldutakse elamisluba või elamisõigust andmast või pikendamast, kelle elamisluba tunnistatakse kehtetuks või kelle elamisõigus lõpetatakse, võib teha lahkumisettekirjutuse vastavalt elamisloa või elamisõiguse andmisest või pikendamisest keeldumise, elamisloa kehtetuks tunnistamise või elamisõiguse lõpetamise otsuses, kui välismaalasel ei ole kehtivat lahkumisettekirjutust.

(3²) [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(4) [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(5) [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(6) [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 3¹ nimetatud juhul loetakse ettekirjutus välismaalasele kätte toimetatuks seoses elamisloa või elamisõiguse andmisest või pikendamisest keeldumise, elamisloa kehtetuks tunnistamise või elamisõiguse lõpetamise otsuse teatavaks tegemisega.

(8) Ettekirjutuse tegemise kohta kannab Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet võimalusel vastavalt [siseministri kehtestatud vormile](#) märke välismaalase reisdokumenti, mis on aluseks piiri ületamisel. [RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(9) Käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud otsuse tegemisel kohaldatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 1–6 sätestatud.

§ 12. Ettekirjutuse tegemine alaealisele

(1) Kui välismaalasega, kellele tehakse ettekirjutus, viibib Eestis koos alaealine või piiratud teovõimega täisealine välismaalane, kellel puudub viibimisalus, pannakse sama ettekirjutusega tema vanemale, eestkostjale või muule vastutavale täisealisele isikule kohustus korraldada ettekirjutuse täitmine ka alaealise või piiratud teovõimega täisealise välismaalase suhtes.

(2) Eeldatakse, et alaealise või piiratud teovõimega täisealise välismaalasega Eestis koos viibival vanemal, eestkostjal või muul vastutaval täiseasel isikul on isikuhooldusõigus. Politsei- ja Piirivalveameti või Kaitsepolitseiameti nõudmisel on vanem, eestkostja või muu vastutav täisealine isik kohustatud tõendama isikuhooldusõiguse olemasolu.

(3) Saatjata alaealisele välismaalasele tehakse lahkumisettekirjutus, kui:

- 1) lahkumisettekirjutuse tegemisel on tagatud saatjata alaealise välismaalase esindamine ning võetud arvesse saatjata alaealise välismaalase huve;
- 2) saatjata alaealine välismaalane saadetakse tagasi tema perekonnaliikme või määratud eestkostja juurde või vastuvõtva riigi vastuvõtuasutusse.

(4) Saatjata alaealise ja piiratud teovõimega täisealise välismaalase ettekirjutuse täitmist korraldab eestkostja.

(5) Saatjata alaealisele välismaalasele osutatakse tema Eestis viibimise ajal Sotsiaalkindlustusameti poolt asenduskoduteenust, mis hõlmab vähemalt rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 32 lõikes 1 sätestatud teenuseid.

[RT I, 21.12.2013, 1- jõust. 22.12.2013]

§ 12¹. Alaealise vanuse määramine

(1) Kui Politsei- ja Piirivalveametil või Kaitsepolitseiametil tekib põhjendatud kahtlus välismaalase vanuse kohta esitatud andmete õigsuses, võidakse välismaalase või tema esindaja nõusolekul teha meditsiinilised uuringud välismaalase vanuse kindlaksmääramiseks.

(2) Kui välismaalane keeldub meditsiinilistest uuringutest vanuse kindlaksmääramiseks, loeb Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet isiku täisealiseks, välja arvatud juhul, kui isik on ilmselgelt alaealine.

(3) Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet teavitab välismaalast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud meditsiinilistest uuringutest, nende teostamise viisist ning kaasneda võivatest tagajärgedest, kui välismaalane keeldub meditsiinilistest uuringutest.

(4) Välismaalase käsitlemise alaealisena või täisealisena otsustab Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet.

(5) Vanuse kindlaksmääramise otsus on vaidlustatav üksnes koos haldusaktiga või sooritatud toiminguga, mille menetluse käigus vanuse kindlaksmääramise otsus tehti.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 13. Ettekirjutuse kehtivus ja vaidlustamine

(1) Ettekirjutus kehtib ettekirjutuse teatavaks tegemise päevast kuni ettekirjutuses välismaalasele pandud kohustuse täitmiseni või Eestis viibimisaluse saamiseni.

(2) Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet tunnistab ettekirjutuse kehtetuks ettekirjutuse tegemise aluse äralangemisel.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(3) Ettekirjutuse tegemise, ettekirjutuse täitmise tagamiseks tehtud otsuse või ettekirjutusega kohaldatud sissesõidukeelu või selle kehtivusaja muutmise otsuse peale võib välismaalane halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras esitada halduskohtule kaebuse kümne päeva jooksul ettekirjutuse või otsuse teatavaks tegemise päevast arvates.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

3. peatükk

VÄLJASAATMINE JA EESTIST LÄBISÕIT

[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

§ 14. Väljasaatmise alused

- (1) Välismaalane saadetakse Eestist välja lahkumisettekirjutuse sundtäitmise tähtaja saabumisel.
- (2) Välismaalane, kelle suhtes on Schengeni konventsiooni liikmesriik teinud otsuse, millega kohustatakse välismaalast riigist lahkuma, ja see otsus on kehtiv ning vabatahtliku lahkumise tähtaeg on lõppenud, saadetakse Eestist välja lahkumisettekirjutust tegemata.
[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
- (3) [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
- (3¹) [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
- (3²) [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
- (3³) [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
- (4) Väljasaatmist ei kohaldata, kui:
 - 1) ettekirjutus on tühistatud või kehtetuks tunnistatud või kehtivuse kaotanud;
 - 2) väljasaatmine on muutunud võimatuks;
 - 3) väljasaatmine on käesoleva seaduse kohaselt keelatud.
 - 4) [kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
- (5) Väljasaatmine peatatakse:
 - 1) kui kohus peatab lahkumisettekirjutuse sundtäitmise;
 - 2) [kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
 - 3) prokuratuuri ettepanekul välismaalaste seaduse §-s 205 nimetatud järelemõtlemisaja kestuseks. Prokuratuur või prokuratuuri korraldusel uurimisasutus teavitab isikut väljasaatmise peatamise võimalustest ja selle tingimustest;
[RT I, 18.04.2013, 2- jõust. 28.04.2013]
 - 4) Politsei- ja Piirivalveameti otsusel, kui välismaalase Eestis ajutine viibimine on põhjendatud humaansete kaalutluste või vääramatu jõu tõttu.
[RT I, 18.04.2013, 2- jõust. 28.04.2013]

§ 14¹. Dokumendi hoiule võtmine

- (1) Viibimisalusega välismaalase reisidokumendi ja isikut tõendava dokumendi võib Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet välismaalase lahkumiskohustuse täitmise tagamiseks hoiule võtta.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]
- (2) Dokumendi hoiule võtmisele kohaldatakse isikut tõendavate dokumentide seaduses sätestatud.
[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 15. Väljasaatmise otsustamine

- (1) Käesolevas seaduses sätestatud väljasaatmise aluse olemasolul peab Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet välismaalase kinni ja korraldab tema Eestist lahkumise.
[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
- (2) Väljasaatmist korraldab Kaitsepolitseiamet edastab Politsei- ja Piirivalveametile andmed välismaalase kohta, kelle suhtes kohaldatakse väljasaatmist.
[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
- (3) [Kehtetu - RT I 2003, 4, 21- jõust. 01.03.2003]
- (4) [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
- (5) [Kehtetu - RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]
- (6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud andmete loetelu ja andmete edastamise korra [kehtestab siseminister määrusega](#).
[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 15¹. Isiku kinnipidamine

Välismaalase kinnipidamise kohta käesoleva seaduse § 15 lõikes 1, § 19 lõikes 1 ja § 28 lõikes 3² sätestatud alustel koostatakse isiku kinnipidamise protokoll. Isiku kinnipidamise protokollis märgitakse:

- 1) protokoll koostamise koht ja kuupäev;
- 2) protokoll koostanud ametiasutuse nimetus ja aadress, protokoll koostanud ametniku ametinimetus, ees- ja perekonnanimi, telefoninumber ning elektronpostiaadress;
- 3) välismaalase ees- ja perekonnanimi, isikukood, kodakondsus, sünniaeg ja -koht, isikuttõendava või muu dokumendi number, väljaandja, väljaandmise koht;
- 4) kinnipidamise kuupäev, kellaeg, koht ja õiguslik alus;
- 5) välismaalase üleriie ja jalatsite kirjeldus ning andmed väliste tervisekahjustuste kohta;
- 6) kinnipidamisel välismaalasel äravõetud esemete loetelu ja nende tunnused;
- 7) kinnipidamisel kasutatud esemete loetelu ja nende kasutamise põhjus.

[RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

§ 16. Väljasaatmise vaidlustamine

(1) Väljasaatmise võib vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras. Väljasaatmise vaidlustamine ei lükka kohtumenetluse ajaks väljasaatmist edasi.

(2) Pärast ettekirjutuse, mille sundtäitmiseks väljasaatmist kohaldatakse, vaidlustamise tähtaja möödumist ei saa väljasaatmise vaidlustamisel tugineda ettekirjutuse õigusvastasusele.

§ 17. Vastuvõttev riik

(1) Väljasaadetav saadetakse välja riiki, kust ta saabus Eestisse, välismaalase kodakondsusriiki, asukohariiki või kolmanda riigi nõusolekul kolmandasse riiki, kui Euroopa Liidu õigusakt või välisleping ei sätesta teisiti. Valikuvõimaluse korral lähtutakse väljasaadetava põhjendatud eelistusest, kui see ei takista oluliselt väljasaatmise täideviimist.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(2) [Kehtetu -RT I 2003, 13, 65- jõust. 01.05.2003]

(3) Väljasaadetav, kellel on seaduslik alus elamiseks või ajutiseks viibimiseks Schengeni konventsiooni liikmesriigis, saadetakse välja sellesse riiki.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 17¹. Väljasaatmise keeld

(1) Välismaalast ei tohi välja saata riiki, kuhu väljasaatmine võib välismaalase suhtes kaasa tuua inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklis 3, ÜRO piinamise ning muude julmade, ebainimlike või inimvääriskust alandavate kohtlemis- ja karistamisviiside vastase konventsiooni artiklis 3 nimetatud tagajärje või surmanuhtluse kohaldamise.

(2) Välismaalase väljasaatmine peab olema kooskõlas ÜRO pagulasseisundi konventsiooni (koos 31. jaanuari 1967. aasta pagulasseisundi protokolliga) artiklitega 32 ja 33.

[RT I 2003, 13, 65- jõust. 01.05.2003]

§ 18. Väljasaatmise tähtaeg

(1) Väljasaatmine viiakse lõpule 48 tunni jooksul välismaalase kinnipidamisest arvates.

(2) [Kehtetu -RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

(3) Väljasaadetav, kes on kriminaalasjas kahtlustatav, süüdistatav või kohtualune, saadetakse välja 48 tunni jooksul pärast asja menetluse lõpetamist või kohtuotsuse jõustumist. Kohtuotsuse edasikaebamise korral saadetakse väljasaadetav välja 48 tunni jooksul kaebuse tagastamisest või kõrgemalseisva kohtu otsuse jõustumisest arvates. Kuni menetluse lõpetamiseni või otsuse tegemiseni kohaldatakse väljasaadetava suhtes kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud tõkendit või paigutatakse ta halduskohtuniku otsuse alusel kinnipidamiskeskusse.

(4) Kui väljasaadetavat karistatakse aresti või vabadusekaotusega või kui väljasaatmisele kuulub välismaalane, kes kannab aresti või vabadusekaotust, viiakse väljasaatmine lõpule 48 tunni jooksul pärast aresti või vabadusekaotuse ärakandmist.

[RT I 2006, 7, 42- jõust. 04.02.2006]

§ 19. Väljasaadetava kinnipidamine ja toimetamine piiripunkti

(1) Kuni väljasaatmise lõpuleviimiseni peetakse välismaalane käesoleva seaduse §-s 18 sätestatud tähtaegadeks kinni politsei ametiruumis, arestimajas või kinnipidamiskeskuses 4. ja 4¹. peatükis sätestatud kohaldamata.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Halduskohtunik võib pikendada käesoleva seaduse §-s 18 sätestatud tähtaegu kuni kolme päeva võrra ja anda loa välismaalase kinnipidamiseks nimetatud tähtaja vältel.

(2¹) Väljasaadetava reisidokument ja isikut tõendav dokument võetakse väljasaadetava kinnipidamisel kinnipidamise ajaks hoiule.

(3) Väljasaadetava piiripunkti toimetamise korra ja väljasaatmist täideviivate valitsusasutuste pädevuse käesolevas seaduses sätestatud toimingute sooritamisel [kehtestab siseminister](#).

(4) Väljasaatmise tagamiseks võib Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet teha märke väljasaatmise kohta välismaalase reisidokumendi. Nimetatud märke vormi [kehtestab siseminister](#).
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 19¹. Läbiotsimine väljasaadetava kinnipidamisel

(1) Väljasaadetava kinnipidamisel otsitakse väljasaadetav ja tema isiklikud asjad läbi. Väljasaadetava otsib läbi temaga samast soost ametnik.

(2) Läbiotsimisel leitud dokumendid, raha, väärtasjad ja keelatud asjad võetakse kinnipidamise ajaks hoiule.

(3) Keelatud asjad on esemed või ained, mida ei tohi tsiviilkäibes hoida või mis võivad ohustada väljasaadetavat ennast või teisi isikuid või mille omamine ei ole lubatud politsei ametiruumi, politsei arestimaja või kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirjadega.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(4) Esemete ja ainetega, mida ei tohi tsiviilkäibes hoida, toimitakse seaduses ettenähtud korras.

(5) Kinnipidamisel hoiulevõetud asjade kohta koostatakse protokoll.
[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 19². Füüsilise jõu, erivahendi või relva kasutamine väljasaadetava kinnipidamisel ja riigipiirile konvoeerimisel

(1) Migratsioonijärelevalveametnik võib väljasaadetava kinnipidamisel ja riigipiirile konvoeerimisel kasutada füüsilist jõudu, käeraudu, sidumisvahendit, käesoleva seaduse § 26¹⁷ lõikes 1¹ nimetatud erivahendeid ja gaasirelva politsei ja piirivalve seaduses sätestatud alustel ja korras.

(2) Gaasirelva võib kasutada üksnes juhul, kui väljasaadetav ei allu migratsioonijärelevalveametniku seaduslikele korraldustele või osutab vastupanu või kui on küllaldaselt alust arvata, et ta võib põgeneda, tekitada kahju teisele isikule või iseendale ning muud meetmed on ammendatud ja gaasirelva kasutamine on vältimatult vajalik.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 20. Väljasaatmise toimingud piiripunktis

(1) Piiripunktis kantakse väljasaadetava reisidokumendi märke piiriületuse kohta ning välismaalane suunatakse välisriiki või antakse üle vastuvõtva riigi esindajale.

(2) Väljasaatmise toimingute tegemisel piiripunktis võib juures viibida Eesti Vabariigi ja vastuvõtva riigi piiriesindaja, Välisministeeriumi ametnik ning vastuvõtva riigi esindaja.

(3) Kuriteo toimepanemises kahtlustatav või süüdimõistetud väljasaadetav antakse välisriigi taotlusel piiripunktis üle välislepingus sätestatud korras.

§ 20¹. Euroopa Liidu ühtne reisidokument väljasaatmiseks

(1) Väljasaadetavale, kellel puudub riigipiiri ületamiseks kehtiv reisidokument, võib anda vastuvõtva riigi poolt tunnustatud Euroopa Liidu ühtse reisidokumendi väljasaatmiseks (edaspidi *väljasaatmisdokument*).
[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

(2) Väljasaatmisdokument antakse väljasaadetavale vormikohase taotluseta ühekordseks Eestist lahkumiseks ja vastuvõtvasse riiki sisenemiseks.
[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

(3) Väljasaatmisdokumendi annab välja Politsei- ja Piirivalveamet.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(4) Väljasaatmisdokumendi väljaandmise korra ja väljasaatmisdokumendi vormi [kehtestab siseminister määrusega](#).

[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

§ 21. Saatjata alaealise välismaalase väljasaatmine

(1) Saatjata alaealise välismaalase võib välja saata, kui vastuvõtvas riigis on korraldatud alaealise eestkoste ning tagatud tema õiguste ja huvide kaitse.

(2) Saatjata alaealise välismaalase väljasaatmine korraldatakse kooskõlastatult vastuvõtva ning vajaduse korral transiitriigi pädevate riigiasutustega.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 22. Väljasaadetava tagasivõtmine

Kui vastuvõttev riik keeldub väljasaadetavat vastu võtmast või väljasaadetava piiripunkti toimetamise ajal või piiripunktis selguvad muud väljasaatmise lõpuleviimist takistavad asjaolud, peetakse väljasaadetav halduskorras kinni kuni tema väljasaatmise lõpuleviimiseni või kinnipidamiskeskusse paigutamiseni, kuid mitte kauem kui 48 tundi.

[RT I 2003, 4, 21- jõust. 01.03.2003]

§ 22¹. [Kehtetu -RT I 2003, 4, 21- jõust. 01.03.2003]

§ 22². Väljasaatmine õhuteed pidi

Väljasaatmisel õhuteed pidi kasutatakse otselendu. Kui otselennu kasutamine ei ole võimalik, võidakse väljasaatmisel õhuteed pidi taotleda läbisõitu Euroopa Liidu liikmesriigi rahvusvaheliseks lennuliikluseks avatud lennujaama kaudu (edaspidi *läbisõit*).

[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

§ 22³. Läbisõidu taotlemine ja läbisõiduks loa saamine

(1) Väljasaatmist korraldav valitsusasutus esitab lennujaama asukohajärgse riigi pädevale asutusele kirjaliku taotluse väljasaadetava saatjaga või saatjata läbisõiduks õhuteed pidi (edaspidi *taotlus*).

(2) Taotlus esitatakse vähemalt 48 tundi enne läbisõidu alustamist. Põhjendatud juhul võib taotluse esitada vähemalt 24 tundi enne läbisõidu alustamist.

(3) Läbisõitu ei alustata enne loa saamist. Kui taotluse saanud riik ei ole 48 tunni jooksul taotluse esitamisest arvates vastanud, võib alustada läbisõitu, saates selle kohta vastava teate.

(4) Väljasaatmist korraldav valitsusasutus võtab vajalikud abimeetmed, et tagada läbisõit võimalikult lühikese aja jooksul. Läbisõit võib kesta kuni 24 tundi.

(5) Taotluse vormi õhuteed pidi läbisõiduks [kehtestab siseminister määrusega](#).

[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

§ 22⁴. Eestist läbisõidu taotlemine ja Eestist läbisõiduks loa andmine

(1) Euroopa Liidu liikmesriigi pädeva asutuse taotlusel võidakse anda luba väljasaadetava Eestist läbisõiduks õhuteed pidi (edaspidi *Eestist läbisõit*).

(2) Eestist läbisõiduks esitab Euroopa Liidu liikmesriigi pädev asutus (edaspidi *taotluse esitaja*) vormikohase taotluse siseministri poolt volitatud Siseministeeriumi valitsemisala asutusele (edaspidi *volitatud asutus*).

(3) Volitatud asutus otsustab Eestist läbisõiduks loa andmise 48 tunni jooksul taotluse saamisest arvates. Põhjendatud juhtudel võib tähtaega pikendada 48 tunni võrra. Tähtaja pikendamisest teatatakse viivitamata taotluse esitajale.

(4) Enne Eestist läbisõiduks loa andmist on volitatud asutus kohustatud loa andmise kooskõlastama siseministri poolt määratud Siseministeeriumi valitsemisala asutustega. Eestist läbisõiduks luba ei anta, kui vähemalt üks määratud kooskõlastajatest loa andmist ei kooskõlasta.

(5) Volitatud asutus teatab taotluse esitajale viivitamata Eestist läbisõiduks loa andmisest.

(6) [Siseminister kehtestab määrusega](#) Eestist läbisõiduks õhuteed pidi loa andmiseks volitatud asutuse, loa andmise kooskõlastamise korra ja Eestist läbisõiduks loa andmist kooskõlastavad Siseministeeriumi valitsemisala asutused.

[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

§ 22⁵. Eestist läbisõiduks loa andmisest keeldumine

(1) Eestist läbisõiduks võidakse loa andmisest keelduda, kui:

- 1) väljasaadetav on vastavalt Eesti õigusaktidele süüdistatavana vastutusele võetud või on tagaotsitav seoses kohtuotsuse täitmisega,
- 2) läbisõit läbisõiduriigist või väljasaadetava vastuvõtmine sihtriigis ei ole võimalik,
- 3) läbisõidul tuleb vahetada lennujaama Eesti territooriumil,
- 4) taotlust ei ole taotluse saamise ajal praktilistel põhjustel võimalik täita või
- 5) väljasaadetav ohustab Eesti avalikku korda, riigi julgeolekut, rahvusvahelisi suhteid või teiste isikute elu ja tervist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 sätestatud juhul teatab volitatud asutus taotluse esitajale viivitamata kuupäeva, millal Eestist läbisõiduks võidakse luba anda, kui ei esine muud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud loa andmisest keeldumise alust.

(3) Volitatud asutus võib Eestist läbisõiduks antud loa tühistada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud loa andmisest keeldumise aluse ilmnemisel.

(4) Volitatud asutus teatab taotluse esitajale viivitamata Eestist läbisõiduks loa andmisest keeldumisest või antud loa tühistamisest ning loa andmisest keeldumise või antud loa tühistamise põhjuse.

[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

§ 22⁶. Eestist läbisõit

(1) Eestist läbisõit võib kesta kuni 24 tundi.

(2) Kui vaatamata käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud abimeetmete rakendamisele ei ole võimalik Eestist läbisõitu lõpule viia, võib volitatud asutus taotluse esitaja palvel ja temaga konsulteerides rakendada kõiki vajalikke meetmeid läbisõidu jätkamiseks. Nimetatud juhul võib läbisõidu tähtaega pikendada 48 tunni võrra.

(3) Eestist läbisõidu ajal rakendab volitatud asutus vajaduse korral järgmisi abimeetmeid:

- 1) väljasaadetava vastuvõtmine õhusõiduki juures ja tema saatmine lennujaama piirides, eelkõige ümberistumisega lennule,
- 2) erakorralise meditsiiniabi osutamine väljasaadetavale ja tema saatjale,
- 3) väljasaadetava ja tema saatja ülalpidamine,
- 4) saatjata läbisõidu korral väljasaadetava reisidokumendi vastuvõtmine, hoidmine ja edasiandmine lennuki kaptenile,
- 5) saatjata läbisõidu korral taotluse esitaja teavitamine kohast ja ajast, mil väljasaadetav lahkub Eesti territooriumilt ja
- 6) taotluse esitaja teavitamine läbisõidu käigus aset leidnud tõsistest vahejuhtumitest, mis ohustasid läbisõitu.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 2 ja 3 sätestatud abimeetmete rakendamise kulud kannab taotluse esitaja. Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktides 1 ja 4–6 sätestatud kulud kannab taotluse esitaja määral, mil need on tegelikud ja mõõdetavad.

(5) Eestist läbisõidu abimeetmete rakendamise kulude loetelu, taotluse esitaja poolt kantavate kulude määrad ja kulude sissenõudmise korra [kehtestab siseminister määrusega](#).

(6) Eestist läbisõidu tagamiseks võib:

- 1) paigutada väljasaadetava volitatud asutuse ametiruumi ning
- 2) kasutada väljasaadetava suhtes füüsilist jõudu ja enesekaitsevahendeid, et ennetada või peatada väljasaadetava katse avaldada läbisõidu ajal vastupanu.

[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

§ 22⁷. Väljasaadetava Eestist tagasisaatmine läbisõiduks taotluse esitanud riiki

(1) Väljasaadetav saadetakse Eestist läbisõiduks taotluse esitanud riiki tagasi ning taotluse esitaja on kohustatud väljasaadetava viivitamata tagasi võtma, kui:

- 1) läbisõiduks loa andmisest keelduti või antud luba tühistati käesoleva seaduse § 22⁵ lõikes 1 sätestatud alusel,
- 2) väljasaadetav sisenes läbisõidu ajal loata Eesti territooriumile,
- 3) väljasaadetava väljasaatmine teise läbisõiduriiki või sihtriiki või minek ümberistumisega lennule ebaõnnestus või
- 4) läbisõit õhuteed pidi ei olnud muudel põhjustel võimalik.

(2) Väljasaadetava tagasisaatmisega tekkinud kulud kannab taotluse esitaja.

(3) Tagasisaatmisega seotud kulude loetelu, kulude määrad ja kulude sissenõudmise korra [kehtestab siseminister määrusega](#).

[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

§ 22⁸. Saatja väljasaatmisel õhuteed pidi ja Eestist läbisõidul

(1) Väljasaatmine õhuteed pidi ja väljasaadetava Eestist läbisõit võib toimuda saatjaga või ilma.

(2) Saatja käesoleva seaduse tähenduses on taotluse esitanud riigi esindaja, kes vastutab:

- 1) väljasaadetava saatmise eest,
- 2) väljasaadetava reisidokumendi hoidmise ja sihtriigi esindajale üleandmise eest ning
- 3) väljasaadetava sihtriigi pädeva asutuse esindajale üleandmise eest.

(3) Saatja esitab läbisõidul läbisõiduriigi nõudel isikut tõendava dokumendi ja läbisõiduloa või käesoleva seaduse § 22³ lõikes 3 sätestatud teate.

(4) Saatjal on keelatud kanda relva ning vormiriietust.

(5) Saatjal on läbisõidu ajal õigus kasutada väljasaadetava suhtes füüsilist jõudu ja ohule vastavaid enesekaitsevahendeid kooskõlas läbisõiduriigis kehtivate õigusaktidega, kui väljasaadetav ei allu saatja seaduslikele korraldustele või osutab vastupanu või on küllaldaselt alust arvata, et ta võib põgeneda, tekitada kahju teisele isikule, iseendale või varale.

[RT I 2006, 50, 377- jõust. 14.12.2006]

4. peatükk

KINNIPIDAMISKESKUSES KINNIPIDAMINE

§ 23. Kinnipidamiskeskuste paigutamine

(1) Kui väljasaatmist ei ole võimalik lõpule viia käesolevas seaduses sätestatud tähtaja jooksul, paigutatakse väljasaadetav väljasaatmist taotlenud või väljasaatmist täideviiva valitsusasutuse taotlusel halduskohtuniku loal kinnipidamiskeskusse kuni väljasaatmiseni, kuid mitte kauemaks kui kaheks kuuks.

[RT I 2006, 31, 235- jõust. 01.09.2006]

(1¹) Kinnipidamiskeskusse paigutatud väljasaadetavat võib kinnipidamiskeskuse asemel kuni 30 päeva kinni pidada politsei arestimajas. Politsei arestimajas kinnipidamisel kohaldatakse vangistusseaduses sätestatud aresti täideviimise tingimusi.

(2) [Kehtetu - RT I 2001, 58, 352- jõust. 12.07.2001]

(3) [Kehtetu - RT I 2001, 58, 352- jõust. 12.07.2001]

(4) Kui väljasaadetava kinnipidamine kinnipidamiskeskuses või politsei arestimajas turvalisuse või tervisekaitse kaalutlustel või muul põhjusel ei ole võimalik või on oluliselt raskendatud, võib väljasaadetavat kinnipidamiskeskuse juhataja otsusel majutada järelevalve all väljaspool kinnipidamiskeskust.

[RT I 2010, 3, 4- jõust. 25.01.2010]

§ 24. Kinnipidamiskeskusest vabastamine

(1) Kui osutub võimalikuks kinnipidamiskeskuses viibiva välismaalase väljasaatmise täideviimine, vabastatakse välismaalane kinnipidamiskeskusest ning saadetakse käesolevas seaduses sätestatud korras välja väljasaatmist täideviiva asutuse taotluse alusel.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(1¹) Väljasaadetav vabastatakse kinnipidamiskeskusest või politsei arestimajast või lõpetatakse tema majutamine järelevalve all väljaspool kinnipidamiskeskust, kui 18 kuu jooksul välismaalase kinnipidamiskeskusesse paigutamise otsuse tegemise päevast arvates ei ole väljasaatmist täideviidud. Välismaalase kinnipidamiskeskuses kinnipidamise tähtaja hulka ei loeta välismaalase poolt esitatud rahvusvahelise kaitse saamise taotluse menetlemise aega.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(1²) Väljasaadetava vabastamise otsuse teeb kinnipidamiskeskuse juhataja.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(2) Kui väljasaadetav võetakse kriminaalasjas kahtlustatava või süüdistatavana vahi alla, vabastatakse väljasaadetav kinnipidamiskeskusest vahi alla võtmise määru alusel.

(3) Ettekirjutuse tühistamise või kehtetuks tunnistamise või välismaalasele viibimiseluse andmise otsuse korral vabastatakse välismaalane kinnipidamiskeskusest ettekirjutuse tühistamise või kehtetuks tunnistamise või viibimiseluse andmise otsuse alusel.

(4) Ettekirjutuse tühistamisest või kehtetuks tunnistamisest või Eestis viibimiseluse andmisest teavitab Politsei- ja Piirivalveamet kohe välismaalast.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(5) Kinnipidamiskeskusest vabastamine ei anna välismaalasele seaduslikku alust Eestis viibimiseks ja tema Eestis viibimine on ebaseaduslik, kui ta ei oma välismaalaste seaduses, välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduses või Euroopa Liidu kodaniku seaduses sätestatud seaduslikku alust Eestis viibimiseks.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 25. Kinnipidamiskeskuses kinnipidamise tähtaja pikendamine

Kui kinnipidamiskeskuses kinnipidamise tähtaja jooksul ei ole võimalik väljasaatmist täide viia, pikendab halduskohus Politsei- ja Piirivalveameti taotlusel väljasaadetava kinnipidamiskeskuses kinnipidamise tähtaega kuni kahe kuu kaupa kuni väljasaatmise täideviimiseni või välismaalase vabastamiseni käesoleva seaduse § 24 lõigete 1¹, 2 või 3 järgi.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 26. Otsuse tegemine

(1) Väljasaadetava kinnipidamise ja kinnipidamise tähtaja pikendamise otsustab halduskohus halduskohtumenetluse seadustiku haldustoiminguks loa andmise sätete järgi.

[RT I, 23.02.2011, 3- jõust. 01.01.2012]

(2) [Kehtetu -RT I, 23.02.2011, 3- jõust. 01.01.2012]

4¹. peatükk KINNIPIDAMISKESKUS

[RT I 2003, 4, 21- jõust. 01.03.2003]

§ 26¹. Kinnipidamiskeskus

(1) Kinnipidamiskeskus on Politsei- ja Piirivalveameti struktuuriüksus, mille ülesanne on väljasaadetavate kinnipidamise otsuste täideviimine.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Kinnipidamiskeskus on valvatava piirdega ja selgelt nähtavate tähistega märgistatud territoorium, mis võimaldab pideva järelevalve väljasaadetavate üle.

(3) Järelevalve väljasaadetavate üle korraldatakse viisil, mis tagab väljasaadetavate kinnipidamise, kinnipidamiskeskuse sisekorraeskirjade täitmise ja turvalisuse kinnipidamiskeskuses.

(4) Järelevalvet väljasaadetavate üle teostab Politsei- ja Piirivalveamet visuaalse ja elektroonilise jälgimise kaudu.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(5) Väljasaadetaval on keelatud kinnipidamiskeskusest lahkuda järelevalveta ja ilma kinnipidamiskeskuse juhataja loata.

§ 26². Kinnipidamiskeskusesse vastuvõtmine

(1) Väljasaadetav võetakse kinnipidamiskeskusesse vastu halduskohtu otsuse ärakirja ning isikut tõendava dokumendi, selle puudumisel isikusamasuse tuvastamise dokumendi alusel.

(2) Kinnipidamiskeskusesse vastuvõtmisel annab välismaalase kinni pidanud asutus kinnipidamiskeskusele üle tema valduses olevad andmed ja dokumendid väljasaadetava kohta.

(3) Kinnipidamiskeskusesse saabumisel kuuluvad väljasaadetav ja tema isiklikud asjad läbiotsimisele, mille viib läbi väljasaadetavaga samast soost migratsiooni-järelevalveametnik.

[RT I, 03.07.2013, 2- jõust. 01.10.2013]

(4) Kinnipidamiskeskusesse paigutatud väljasaadetavat fotografeeritakse ja daktüloskopeeritakse, kui seda ei ole eelnevalt väljasaatmismenetluse käigus tehtud.

(5) Kinnipidamiskeskusesse vastuvõtmisel võetakse väljasaadetaval kaasas olevad sularaha, dokumendid ja isiklikud asjad, mille omamine ei ole kinnipidamiskeskuses lubatud, kinnipidamiskeskuse poolt hoiule.

(6) Väljasaadetava kinnipidamiskeskusesse vastuvõtmisel avatakse väljasaadetava isiklik toime, kuhu kantakse väljasaadetava kinnipidamiskeskusesse paigutamise aluseks olevad dokumendid ja andmed, välismaalase kinnipidamiskeskuse poolt kinnipidamiskeskusele üleantud dokumendid ja andmed, signaleetilised fotod, daktüloskoopiline kaart ning muud sisekorraeeskirjas sätestatud dokumendid ja andmed.

(7) Kinnipidamiskeskusesse saabumisel selgitatakse väljasaadetavale talle arusaadavas keeles tema õigusi ja kohustusi ning väljasaadetava taotlusel korraldatakse talle tema kulul õigusabi ja keelevahendusteenuse saamine.

(8) Väljasaadetavale antakse kirjalik teave väljasaatmise täideviimist reguleerivate õigusaktide, kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirja ja kaebuste esitamise korra kohta.

§ 26³. Kinnipidamiskeskusest ajutine eemalviibimine

Väljasaadetav võib väljaspool kinnipidamiskeskust viibida kinnipidamiskeskuse juhataja loal järelevalve all, kui see on vältimatult vajalik.

[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 26⁴. Väljasaadetava kaasaaitamiskohustus

(1) Väljasaadetav on kohustatud kaasa aitama väljasaatmise korraldamisele, sealhulgas:

- 1) andma väljasaatmist täideviivatele valitsusasutustele suulisi ja kirjalikke andmeid ja seletusi;
- 2) esitama kõik andmed ja dokumendid ning muud tema valduses olevad tõendid, mis omavad väljasaatmisemenetluses tähtsust;
- 3) aitama kaasa väljasaatmiseks vajalike dokumentide muretsemisele;
- 4) aitama kaasa oma isiku tuvastamiseks ja kontrollimiseks vajalike andmete kogumisele.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kaasaaitamiskohustus laieneb väljasaatmisemenetluses ka väljasaadetava esindajale.

§ 26⁵. Väljasaadetavate majutamine

(1) Väljasaadetavate majutamiseks on kinnipidamiskeskuses elamu tubadega.

(2) Meessoost ja naissoost väljasaadetavad majutatakse eraldi tubadesse.

(3) Perekonnaliikmed majutatakse võimalusel kokku.

(4) Alaealised majutatakse eraldi täisealistest väljasaadetavatest, välja arvatud juhul, kui see on ilmses vastuolus alaealise õiguste ja huvidega.

(5) Väljasaadetava võib kinnipidamiskeskuse juhataja otsusel turvalisuse kaalutlustel ja kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirja täitmise tagamiseks majutada eraldi käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 nimetatud väljasaadetavatest.

20.05.2019 14:21

Veaparandus - Parandatud ilmne ebatäpsus sõnas „sisekorraeeskirja” Riigi Teataja seaduse § 10 lõike 4 alusel.

(6) Väljasaadetavate majutamiseks ettenähtud toad peavad vastama eluruumile kehtestatud ehitustehnilistele, tervisekaitse- ja hügieeninõuetele. Toas peab olema aken, mis kindlustab ruumis nõuetekohase valgustatuse.

§ 26⁶. Kinnipidamiskeskuses kinnipidamise tingimused

(1) Äratusest kuni öörahuni võib väljasaadetav liikuda kinnipidamiskeskuse elamus sisekorraeeskirjaga ettenähtud ruumides. Muudes ruumides ja kinnipidamiskeskuse territooriumil võib väljasaadetav viibida kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirjadega ettenähtud juhtudel ja ajal. Öörahist kuni äratuseni on väljasaadetav kohustatud viibima talle ettenähtud toas, mis vajadusel lukustatakse.

(2) Väljasaadetav kannab isiklike riideid. Kui väljasaadetaval kasutamiskõlblikud riided puuduvad, antakse väljasaadetavale kinnipidamiskeskuse poolt tasuta riietus. Väljasaadetav on kohustatud kandma riietusel nimesilti.

(3) Väljasaadetav on kohustatud hoolitsema oma riietuse puhastuse, korrashoiu ja reeglipärase vahetuse eest.

(4) Väljasaadetaval võimaldatakse rahuldada usulisi vajadusi, kui selleks on kinnipidamiskeskuses võimalused ja see ei ole vastuolus sisekorraeskirjas sätestatuga.

§ 26⁷. Väljasaadetava toitlustamine

(1) Väljasaadetava toitlustamine korraldatakse vastavuses Eesti elanikkonna üldiste toitumistavade ja silmas pidades elutegevuseks vajalikku toidutarvet.

(2) Toitlustamine peab olema korrapärane ja vastama toiduhügieeni nõuetele.

(3) Alaealiste toitlustamine korraldatakse nende eest tulenevaid vajadusi arvestades.

(4) Võimaluse korral lubatakse väljasaadetaval tema kulul järgida oma religiooni toitumistavasid.

(5) Kinnipidamiskeskuse toidukava koostamist ja toitlustamist jälgib isik, kes tagab tervishoiuteenuse osutamise kinnipidamiskeskuses.

§ 26⁸. Väljasaadetava tervishoid

(1) Väljasaadetav peab hoolitsema oma isikliku hügieeni eest. Vähemalt üks kord nädalas, samuti kinnipidamiskeskusesse vastuvõtmisel, võimaldatakse väljasaadetavale sauna, vanni või duši kasutamine. Kord kuus tagatakse väljasaadetavale juuksuriteenus.

(2) Kui väljasaadetav ei hoolitse oma isikliku hügieeni eest vajalikul määral ja see on toonud kaasa reaalse ohu väljasaadetava või teiste isikute tervisele, võib kinnipidamiskeskuse juhataja korraldusel kasutada sundi hügieeninõuete täitmise tagamiseks. Sunni kasutamine ei tohi ohustada väljasaadetava elu ega tervist.

(3) Kinnipidamiskeskus annab väljasaadetavale isikliku hügieeni vahendid, kui väljasaadetaval need puuduvad ja tal ei ole rahalisi vahendeid nende soetamiseks.

§ 26⁹. Väljasaadetavale arstiabi osutamine

(1) Väljasaadetavale tagatakse tervisekontrolli ja vajalike tervishoiuteenuste kättesaadavus.
[RT I, 03.07.2013, 2- jõust. 01.10.2013]

(2) Väljasaadetava tervise seisundi jälgimiseks on kinnipidamiskeskuses alaline ravipunkt.

(3) Tervishoiuteenuseid osutab kinnipidamiskeskuses perearsti kvalifikatsiooniga isik vastavalt haiglavälise eriarstiabi osutamist reguleerivatele sätetele.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isik on kohustatud regulaarselt jälgima väljasaadetava tervise seisundit ja suunama väljasaadetava ravile vanglate keskhai glasse, kui väljasaadetava tervise seisund ei võimalda kinnipidamist kinnipidamiskeskuses või tema Eestist väljasaatmist.

(5) Kinnipidamiskeskusesse paigutatud väljasaadetavate statsionaarset ravi teostatakse järelevalve all vanglate keskhai glasse.

(6) Väljasaadetava ravikulud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isiku poolt vanglate keskhai glasse osutatud hädavajalike teenuste ja ravi eest tasutakse riigieelarvest.

(7) Väljasaadetava tervisekontrolli ja talle osutatavate vajalike tervishoiuteenuste riigieelarvest rahastamise ulatuse ja korra kehtestab sotsiaalminister määrusega.
[RT I, 03.07.2013, 2- jõust. 01.10.2013]

§ 26¹⁰. Väljasaadetavale kokkusaamiste võimaldamine

(1) Väljasaadetaval võimaldatakse kokkusaamine:

1) kodakondsusjärgse riigi konsulaartöötajaga;

2) kaitsjaga;

3) vaimulikuga, kelle maine osas ei ole kinnipidamiskeskuse juhatajal põhjendatud kahtlusi;

4) pädevate riigiasutuste, rahvusvaheliste või valitsusväliste organisatsioonide esindajatega.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(2) Kinnipidamiskeskuse juhataja loal võib väljasaadetav kokku saada lühiajaliselt järelevalve all käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikutega isiklikes, õiguslikes või ärilistes huvides, mida väljasaadetav ei saa teostada kolmandate isikute kaudu, kui kohtumised ei takista väljasaatmise täideviimist. Väljasaadetaval lubatakse kokku saada ainult isikutega, kelle maine ja motiivide osas ei ole kinnipidamiskeskuse juhatajal põhjendatud kahtlusi.

(3) Migratsioonijärelevalveametnikul on õigus väljasaadetavaga kokkusaamisele lubatud isik ja tema asjad läbi otsida. Kaitsja poolt kaasa toodud kirjalike materjalide sisuline läbivaatus on keelatud. Läbiotsimise viib

läbi külastajaga samast soost ametnik. Asjad, mille omamine kinnipidamiskeskuses on keelatud, võetakse kokkusaamise ajaks ajutisele hoiule.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(4) Kokkusaamised väljasaadetavaga toimuvad kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirjadega ettenähtud korras, aegadel ja ruumides. Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kokkusaamise kestuse määrab kinnipidamiskeskuse juhataja ja see ei või ületada kolme tundi.

(5) Kokkusaamine väljasaadetavaga toimub migratsiooni järelevalveametniku juuresolekul. Kokkusaamisi kaitsja ja vaimulikuga on migratsiooni järelevalveametnikul lubatud jälgida, kuid mitte pealt kuulata.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(6) Väljasaadetavaga kokkusaamist sooviva isiku usaldusväärsuse kontrollimiseks on kinnipidamiskeskuse ametnikel õigus töödelda kokkusaamist sooviva isiku isikuandmeid.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(7) Väljasaadetavaga ei võimaldata kokku saada, kui:

1) kokkusaamist sooviva isiku tegevus on olnud suunatud või on suunatud Eesti riigi ja selle julgeoleku vastu;

2) kokkusaamist sooviv isik on seotud organisatsiooni või liikumisega, mis oma tegevusega eirab avalikku korda;

3) kokkusaamist sooviv isik on karistatud tahtlikult toime pandud kuriteo eest ja tema karistusandmeid ei ole karistusregistrist kustutatud;

4) kokkusaamist sooviv isik on esitanud kokkusaamise taotlemisel valeandmeid või võltsitud dokumendi;

5) kokkusaamist sooviva isiku usaldusväärsuses on põhjust kahelda;

6) kokkusaamine väljasaadetavaga võiks mõjutada välismaalase väljasaatmise tõhusust või

7) esinevad muud mõjuvad põhjused.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud asjaolu esinemisel võib erandina kokkusaamist lubada, kui väljasaadetaval on kokkusaamiseks eraeluline või muu kaalukas põhjus.

[RT I, 03.07.2013, 2- jõust. 01.10.2013]

§ 26¹¹. Väljasaadetava kirjavahetus ja sidevahendite kasutamine

(1) Väljasaadetaval võimaldatakse kirjavahetus, samuti telefoni ning muude üldkasutatavate sidekanalite kasutamine, kui kinnipidamiskeskuses on selleks tehnilised tingimused. Kirjavahetus ja telefoni ning muude üldkasutatavate sidekanalite kasutamine toimub kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirjas sätestatud korras.

(2) Väljasaadetavale saadetud kirjad avatakse migratsiooni järelevalveametniku poolt väljasaadetava juuresolekul ning sealt võetakse ära asjad, mille omamine kinnipidamiskeskuses on kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirjaga keelatud.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(3) Väljasaadetava kirjavahetuse ja telefoni ning muude üldkasutatavate sidekanalitega edastatavate sõnumite sisu võib kontrollida üksnes kohtu loal kriminaalmenetluse seadustikus sätestatud alustel ja korras.

[RT I, 29.06.2012, 2- jõust. 01.01.2013]

(4) Kinnipidamiskeskuse juhataja võib väljasaadetava kirjavahetust, telefonikõnesid ja muude sidevahendite kasutamist piirata, kui see võib ohustada kinnipidamiskeskuse sisekorda või takistada väljasaatmise täideviimist.

(5) Väljasaadetava kirjavahetust riigiasutuste, kaitsja, vaimuliku ja kodakondsusjärgse riigi konsulaarametnikuga ei piirata.

(6) Kirjavahetus ning telefoni ja muude üldkasutatavate sidevahendite kasutamine toimub väljasaadetava kulul. Kirjavahetuseks Eesti riigiasutuste, kaitsja, vaimuliku ja kodakondsusjärgse riigi konsulaarametnikuga võimaldatakse väljasaadetavale kantseleitarbed ja kaetakse postikulud, kui väljasaadetaval puuduvad rahalised vahendid.

§ 26¹². Asjade soetamine

(1) Väljasaadetaval on lubatud kinnipidamiskeskuse vahendusel sisekorraeeskirjas sätestatud mahus ja korras osta toiduaineid, isikliku hügieeni tarbeid ja muid asju, mille omamine kinnipidamiskeskuses on lubatud.

(2) Väljasaadetaval on lubatud saada pakke. Migratsiooni järelevalveametnik kontrollib paki sisu paki saaja juuresolekul enne paki üleandmist.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2¹) Pakina ei ole lubatud üle anda toiduaineid ja ravimeid.

(3) Migratsioonijärelevalveametnik on kohustatud kinni pidama ja väljasaadetavale mitte üle andma pakis sisalduvaid asju, mille omamine kinnipidamiskeskuses on keelatud.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(4) Kinnipeetud asjad, välja arvatud need, mida ei ole võimalik hoiustada, võetakse hoiule kuni väljasaadetava kinnipidamiskeskusest vabastamiseni.

(5) Kinnipeetud asjad, mida ei ole võimalik hoiustada, hävitatakse sisekorraeeskirjas ettenähtud korras.

(6) Väljasaadetava või paki saatja kulul võib kinnipeetud asjad tagastada paki saatjale.
[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 26¹³. Väljasaadetava kohustused

(1) Väljasaadetav on kohustatud järgima ja täitma kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirja.

(2) Sisekorraeeskirja rikkumisel, mis ohustab teisi väljasaadetavaid või migratsioonijärelevalveametnikke või ohustab muul viisil kinnipidamiskeskuse turvalisust, võib kohaldada käesoleva seaduse § 26¹⁵ sätestatud turvaabinõusid.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(3) Väljasaadetav on kohustatud:

- 1) täitma migratsioonijärelevalveametniku seaduslikke korraldusi;
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]
- 2) mitte takistama migratsioonijärelevalveametnikku kohustuste täitmisel;
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]
- 3) võimaldama käesolevas peatükis sätestatud toimingute sooritamist;
- 4) mitte häirima teisi kinnipidamiskeskuses viibivaid isikuid;
- 5) teavitama viivitamata migratsioonijärelevalveametnikku kõikidest asjaoludest, mis võivad ohustada kinnipidamiskeskuse turvalisust ja sisekorda, tema või teiste isikute elu ja tervist;
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]
- 6) suhtuma heaperemehelikult talle usaldatud esemetesse ning pidama korras ja puhastama tema kasutuses olevaid elu- ja olmeruume.

(4) Väljasaadetav on kohustatud kandma väljasaatmise kulud, sealhulgas sellega kaasnevad transpordikulud.

(4¹) Kui käesoleva seaduse § 14 lõikes 3³ nimetatud väljasaadetaval puuduvad piisavad rahalised vahendid tema Eestist väljasaatmise kulude kandmiseks, nõutakse väljasaatmise otsuse tunnustamisel väljasaatmisega kaasnevad kulud sisse väljasaatmise otsuse teinud riigilt vastavalt nõukogu otsusele 2004/191/EÜ, millega kehtestatakse kolmandate riikide kodanike väljasaatmise otsuste vastastikust tunnustamist käsitleva direktiivi 2001/40/EÜ kohaldamisest tuleneva rahalise tasakaalustamatuse kompenseerimise kriteeriumid ja praktiline kord (ELT L 60, 27.02.2004, lk 55–57).
[RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

§ 26¹⁴. Läbiotsimine

(1) Migratsioonijärelevalveametnik on kohustatud keelatud asjade avastamiseks kahtluse korral läbi otsima väljasaadetava, tema isiklikud asjad, kinnipidamiskeskuse elu- ja olmeruimid, muud ruumid ja territooriumi. Väljasaadetava läbiotsimise viib läbi temaga samast soost ametnik.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Läbiotsimisel leitud keelatud asjad võetakse hoiule või hävitatakse.

(3) Läbiotsimisel leitud dokumendid ja sularaha võetakse hoiule ja tagastatakse väljasaadetavale tema kinnipidamiskeskusest vabastamisel.

§ 26¹⁵. Turvaabinõud

(1) Turvaabinõusid kohaldatakse väljasaadetava suhtes, kes rikub käesolevas seaduses sätestatud kohustusi või kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirja, ei hoolitse oma isikliku hügieeni eest vajalikul määral, ning see on toonud kaasa reaalse ohu väljasaadetava ja teiste isikute tervisele, kes tahtlikult kahjustab oma tervist või kinnipidamiskeskuse vara või on suitsiidi- või põgenemiskalduvustega, samuti väljasaadetava suhtes, kes on vägivaldne, ning tervisekontrolli mitte läbinud väljasaadetava suhtes kinnipidamiskeskusesse vastuvõtmisel, et jälgida tema tervislikku seisundit.
[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(2) Turvaabinõudena on lubatud:

- 1) väljasaadetava liikumis- ja suhtlemisvabaduse piiramine;
- 2) isiklike esemete kasutamise keelamine;

- 3) eraldatud lukustatud ruumi paigutamine;
- 4) ohjeldusabinõude kasutamine.

(3) Vajaduse äralangemisel lõpetatakse turvaabinõude kohaldamine.

(4) Turvaabinõude kohaldamisel võimaldatakse väljasaadetavale tema soovil värskes õhus viibimine vähemalt ühe tunni ulatuses päevas.

(5) Turvaabinõude kohaldamise otsustab kinnipidamiskeskuse juhataja. Edasilükkamatul juhul otsustab turvaabinõude kohaldamise kõrgem kohalviibiv migratsiooni-järelevalveametnik, teavitades sellest esimesel võimalusel kinnipidamiskeskuse juhatajat.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(6) Erakorraliste olukordade, massiliste rahutuste ja kinnipidamiskeskuse väliste rünnakute tõrjumiseks, samuti põgenenud väljasaadetavate tabamiseks töötatakse kinnipidamiskeskuses välja kaitseplaani, mille kinnitab Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor kooskõlastatult Siseministeeriumiga.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 26¹⁶. Ohjeldusabinõude kasutamine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud ohjeldusabinõudena võib kasutada kinnisidumist, käeraudu või rahustussärki.

(2) Ohjeldusabinõusid võib kasutada ka väljaspool kinnipidamiskeskust väljasaadetava saatmisel tema põgenemise vältimiseks.

(3) Ohjeldusabinõu kasutamine ei tohi kesta üle 12 tunni järjest.

§ 26¹⁷. Tulirelva ja erivahendite kasutamine

(1) Migratsiooni-järelevalveametnik võib kasutada tulirelva ja erivahendeid ainult äärmuslikel juhtudel, kui kõik ülejäänud abinõud väljasaadetava põgenemise takistamiseks, põgenenud väljasaadetava tabamiseks, relvastatud või mõne muu ohtliku esemega varustatud väljasaadetava või muu kinnipidamiskeskuses viibiva isiku kahjutuks tegemiseks, kallaletungi kõrvaldamiseks või kõrvaliste isikute kinnipidamiskeskusesse sissetungimise takistamiseks on ammendatud.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(1¹) Kinnipidamiskeskuses võib kasutada järgmisi erivahendeid:

- 1) kaitsekiivrit;
- 2) soomus- ja muud kuulikindlat vesti;
- 3) soomus- ja muud löögikindlat kilpi;
- 4) sööbivate ainete eest kaitsvat näokatet;
- 5) pipragaasi;
- 6) eriotstarbelist sõidukit;
- 7) teenistuskooera.

[RT I 2004, 53, 369- jõust. 01.01.2005]

(1²) Kinnipidamiskeskuse relvastusse võivad kuuluda:

- 1) kummi- või muust materjalist nui;
- 2) tulirelv.

[RT I 2004, 53, 369- jõust. 01.01.2005]

(2) Tulirelva kasutamine naiste ja alaealiste vastu on keelatud, välja arvatud väljasaadetava poolt relvastatud vastupanu osutamisel, kallaletungi korral migratsiooni-järelevalveametnikule või muule isikule.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(3) Tulirelva kasutamisele peab eelnema hoiatus relva kasutada või hoiatuslask. Eelneva hoiatuse või hoiatuslasuta on tulirelva kasutamine lubatud üksnes edasilükkamatul juhul, tõrjumaks vahetut ja otsest rünnet isiku elule ja tervisele.

(4) Massiliste korratuste puhul otsustab tulirelva ja erivahendite kasutamise siseminister või edasilükkamatul juhul kõrgem kohalviibiv migratsiooni-järelevalveametnik, teavitades sellest kohe siseministrit ja Politsei- ja Piirivalveameti peadirektorit.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(5) Kinnipidamiskeskuse ametikohtade loetelu, millega kaasneb kinnipidamiskeskuses tulirelva kandmise õigus, kehtestab Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor.

§ 26¹⁸. Toimingud kinnipidamiskeskusest vabastamisel

- (1) Käesoleva seaduse §-s 24 sätestatud juhtudel vabastatakse väljasaadetav kinnipidamiskeskusest kinnipidamiskeskuse juhataja otsuse alusel.
- (2) Kinnipidamiskeskusest vabastamisel tagastatakse väljasaadetavale kinnipidamiskeskuse hoiul olnud asjad ja dokumendid.
- (3) Väljasaatmise korral tagastatakse väljasaadetavale dokumendid ja asjad, mis võivad ohustada väljasaadetava või väljasaatmist täideviivate ametnike turvalisust, piiripunktis.
- (4) Vahi alla võetud väljasaadetava esemed ja dokumendid antakse üle väljasaadetava vahi alla võtnud ametnikule.
- (5) Kinnipidamiskeskuse juhataja otsusel võib erandlikel asjaoludel ning kui väljasaadetaval puuduvad rahalised vahendid maksta väljasaadetavale kinnipidamiskeskusest vabastamisel ühekordset rahalist toetust summas, mis ei ületa kehtivat minimaalsetest tarbimiskulutustest lähtuvat toimetulekupiiri. Nimetatud toetuse võib väljasaadetavalt või tema Eestisse kutsujalt pärast kinnipidamiskeskusest vabastamist välismaalaste seaduses ettenähtud korras sisse nõuda.
[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 26¹⁹. Kinnipidamiskeskuse juhtimine ja vastutus

- (1) Kinnipidamiskeskuse tööd juhib kinnipidamiskeskuse juhataja.
[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]
- (2) Kinnipidamiskeskuse juhataja vastutab käesolevas peatükis sätestatud kohustuste ja sisekorraeeskirja täitmise ning turvalisuse tagamise eest kinnipidamiskeskuses.
[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]
- (3) Migratsioonijärelevalveametnik ei tohi avaldada teenistusväliste isikutele talle seoses teenistusülesannete täitmisega teatavaks saanud asjaolusid, sealhulgas kinnipeetavate isiklike suhteid puudutavaid asjaolusid. Ametisaladuse hoidmise kohustus on tähtjatu.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]
- (4) Migratsioonijärelevalveametnik on kohustatud kinnipidamiskeskuse juhatajale või tema äraolekul kõrgemale kohalviibivale migratsioonijärelevalveametnikule viivitamatult teatama sisekorraeeskirja rikkumistest ja muudest asjaoludest, mis võivad mõjutada väljasaatmise täideviimist või turvalisust kinnipidamiskeskuses.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]
- (5) Kinnipidamiskeskuse juhatajal on õigus ametlikult kinnitada väljasaadetava allkirja õigsust.
[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 26²⁰. Kinnipidamiskeskuse ülesannete täitmine

- (1) Kinnipidamiskeskuse ülesannete ja kinnipidamiskeskuse ametnike ülesannete täitmise võib Politsei- ja Piirivalveamet halduslepingu alusel üle anda. Üle anda ei tohi kinnipidamiskeskuse juhataja ülesandeid.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]
- (2) Halduslepingu alusel kinnipidamiskeskuse ülesannete täitmise kohustuse võtnud isik on kohustatud tagama nõuetekohase väljasaadetavate kinnipidamise, sisekorraeeskirja täitmise ja turvalisuse tagamise kinnipidamiskeskuses.
- (3) Halduslepingu alusel üleantud käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ülesannete täitmisel võib kasutada isikuid, kes on täisealised, teovõimelised, eesti keelt vähemalt keeleseaduses sätestatud B2-tasemel või sellele vastaval tasemel valdavad Eesti kodanikud. Kasutada ei või isikuid, kes kannavad karistust kuriteo eest või kelle karistusandmed kuriteo eest ei ole karistusregistrist kustutatud.
[RT I 2009, 4, 26- jõust. 26.01.2009]
- (4) Halduslepingu alusel üleantud ülesannetega kaasnevad käesolevas seaduses sätestatud õigused ja kohustused ning vastutus.
- (5) Halduslepingu alusel üleantud ülesannete täitmisel vastutavad kohustused võtnud isik ja tema töötajad tsiviil-, kriminaal- ja halduskorras samadel alustel kui migratsioonijärelevalveametnik.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]
- (6) Halduslepingu alusel üleantud ülesannete täitmise kohustuse võtnud isiku töötajad on kohustatud täitma kinnipidamiskeskuse juhataja seaduslikke korraldusi.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(7) Halduslepingu alusel üleantud ülesannete täitmise üle teostab järelevalvet Politsei- ja Piirivalveameti peadirektor.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 26²¹. Kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskiri

(1) Kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirja [kehtestab siseminister määrusega](#).

(2) Kinnipidamiskeskuse sisekorraeeskirjas peab vähemalt olema sätestatud:

- 1) kinnipidamiskeskuse territooriumil ja hoonetes viibimise kord;
- 2) järelevalve teostamise kord kinnipidamiskeskuses;
- 3) ajutiselt väljaspool kinnipidamiskeskust viibiva väljasaadetava järelevalve kord;
- 4) isiklike asjade, mille omamine on kinnipidamiskeskuses viibivale väljasaadetavale lubatud, loetelu;
- 5) isiklike asjade, sularaha ja isikut tõendavate dokumentide hoiule võtmise kord;
- 6) väljasaadetavale tema isikliku toimiku tutvustamise kord;
- 7) väljasaadetava isikliku toimiku säilitamise kord;
- 8) kaebuste esitamise kord.

(3) Kinnipidamiskeskuses on keelatud hoida esemeid, mis võivad ohustada isiku enda või teiste isikute elu või tervist või kinnipidamiskeskuse turvalisust.

[RT I, 03.07.2013, 2- jõust. 01.10.2013]

§ 26²². Migratsiooni-järelevalveametniku vormiriietus

Migratsiooni-järelevalveametnikule võib anda vormiriietuse, mille kirjelduse ja kandmise korra, samuti eraldusmärkide kirjelduse ja kandmise korra [kehtestab siseminister määrusega](#).

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

§ 26²³. Migratsiooni-järelevalveametniku terviseuuring ja vaksineerimine

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(1) Migratsiooni-järelevalveametnikele korraldatakse tasuta terviseuuringud ning vajaduse korral vaksineerimine nakkushaiguste vastu.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Terviseuuringute ja vaksineerimise tingimused ja korra [kehtestab siseminister määrusega](#).

[RT I 2004, 53, 369- jõust. 01.01.2005]

5. peatükk SISSEÕIDUKEELD

§ 27. Sissesõidukeelu kohaldamise erisused

Käesoleva seaduse peatükis 5 sätestatud kohaldatakse ulatuses, mis ei ole vastuolus peatükis 2 sätestatuga. Lahkumisetekirjutuses kohaldatava sissesõidukeelu kehtestamise menetlusele ja sissesõidukeelu kehtivusaja määramisele ei kohaldata 5. peatükis sätestatud.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 27¹. Sissesõidukeelu kehtivusaeg

(1) Sissesõidukeeld on tähtajaline või alaline. Tähtajalist sissesõidukeeldu võidakse kohaldada kehtivusajaga kuni 10 aastat.

(2) Sissesõidukeelu kehtivusaeg on aastates või kuudes arvatav ajavahemik, mille jooksul välismaalase suhtes kehtivad käesoleva seaduse §-s 28 sätestatud õiguslikud tagajärjed.

(3) Sissesõidukeelu kehtivusaeg algab sissesõidukeelu kohaldamise otsuse tegemise päeval, kui otsuses ei nähta ette hilisemat sissesõidukeelu kehtivusaja algamise päeva.

(4) Sissesõidukeelu kehtivusaeg lõpeb selle möödumisel või sissesõidukeelu kehtetuks tunnistamisel.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 28. Sissesõidukeelu õiguslikud tagajärjed

- (1) Välismaalasele, kelle suhtes kehtib sissesõidukeeld, ei anta piiripunktis luba Eestisse sisenemiseks.
- (2) Välismaalasele, kelle suhtes kehtib sissesõidukeeld, ei anta ega pikendada sissesõidukeelu kehtivusaja jooksul viibimislust.
- (3) Välismaalasel, kelle suhtes on kohaldatud sissesõidukeeldu, ei ole lubatud Eestis viibida ning tema Eestis viibimine on ebaseaduslik, sõltumata viibimisluse omamisest.

(3¹) Välismaalase suhtes sissesõidukeelu kohaldamisel tunnistatakse välismaalase elamisluba või viisa kehtetuks või lõpetatakse välismaalase elamisõigus.
[RT I 2006, 26, 191- jõust. 01.08.2006]
- (3²) Eestis viibiv välismaalane, kelle suhtes kehtib sissesõidukeeld, peetakse Politsei- ja Piirivalveameti või Kaitsepolitsei poolt kinni ja korraldatakse viivitamata tema Eestist väljasaatmine.
[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]
- (4) Sissesõidukeeld ei võta välismaalast õigust taotleda Eestis rahvusvahelist kaitset.
[RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

§ 28¹. Välismaalase Eestisse mittelubamine sissesõidukeeldu kohaldamata

- (1) Sissesõidukeeldu kohaldamata võib Eestisse mitte lubada välismaalast:
 - 1) kelle suhtes esineb mõni sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olev asjaolu;
 - 2) kes on Eestis toime pannud õigusrikkumise;
 - 3) kellel on talle Eestis toimepandud süüte eest määratud või mõistetud rahaline karistus tasumata;
 - 4) kellel on väljasaatmise kulud tasumata;
 - 5) kelle puhul on alust arvata, et tema Eestisse saabumine võib ohustada avalikku korda, ühiskondlikku turvalisust või riigi julgeolekut;
 - 6) kelle puhul on alust arvata, et tema Eestisse saabumise eesmärk ei vasta väidetavale eesmärgile;
 - 7) kelle puhul on alust arvata, et ta ei lahku viibimisluse lõppedes Eestist;
 - 8) kelle suhtes kehtib nõukogu direktiivi 2001/40/EÜ kolmandate riikide kodanike väljasaatmise otsuste vastastikuse tunnustamise kohta (EÜT L 149, 2.06.2001, lk 34–36) artiklis 3 nimetatud alustel tehtud väljasaatmise otsus, mis ei ole otsuse teinud riigi poolt tühistatud ega peatatud.
[RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]
- (2) Käesoleva paragrahvi lõiget 1 ei kohaldata välismaalase suhtes, kellel on elamisluba või kes on Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik või tema perekonnaliige.
[RT I 2006, 26, 191- jõust. 01.08.2006]

§ 28². Välismaalase Eestisse mittelubamise vormistamine ja põhjendamine välispiiril

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

- (1) Välismaalase kohta, kes ei ole Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik või temaga kaasas olev või ühinev pereliige, täidetakse riiki mittelubamisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 105, 13.04.2006, lk 1–32), toodud vorm.
- (2) Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanikule ning temaga kaasas olevale või ühinevale pereliikmele Euroopa Liidu kodaniku seaduses tähendatakse põhjendatakse Eestisse mittelubamist kirjalikult. Avaliku korra, riikliku julgeoleku või rahva tervisega seotud kaalutlustel riiki mittelubamist ei põhjendata täpsemalt, kui see on vastuolus Eesti või teise Euroopa Liidu liikmesriigi julgeolekuhuvidega.
- (3) Välismaalane, kellele ei antud piiripunktis luba Eestisse sisenemiseks, võib esitada kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kaebuse esitamine ei ole aluseks välismaalase Eestisse lubamiseks.
[RT I 2007, 68, 420- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

§ 29. Sissesõidukeelu kohaldamise alused

- (1) Välismaalase suhtes võidakse sissesõidukeeldu kohaldada, kui:
 - 1) on põhjendatult alust arvata, et välismaalase Eestis viibimine võib ohustada Eesti Vabariigi julgeolekut, avalikku korda, ühiskondlikku turvalisust, kõlblust või teiste isikute tervist;
 - 2) välismaalase kohta on andmeid või on põhjendatud alus arvata, et ta kuulub kuritegelikku ühendusse või on seotud narkootikumide, psühhotroopsete ainete või isikute ebaseadusliku toimetamisega üle riigipiiri või ajutise kontrolljoone või kuulub terroristlikku ühendusse või ta on toime pannud või on põhjendatud alus arvata, et ta võib toime panna terrorikuriteo, või ta on seotud terrorikuriteo rahastamisega, toetamisega või rahapesuga;
[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

- 3) välismaalane töötab või on olnud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses või on põhjendatult alust arvata, et ta töötab või on olnud välisriigi luure- või julgeolekuteenistuses;
- 4) välismaalane on saanud või on põhjendatult alust arvata, et ta on saanud eriväljaõppe või eriettevalmistuse dessantoperatsioonideks või diversiooni või sabotaaži alal või muu eriväljaõppe, mille käigus omandatud teadmisi ja oskusi saab vahetult rakendada illegaalsete relvaformeerivate ülesehitamisel või väljaõppel;
- 5) välismaalane õhutab või on põhjendatult alust arvata, et ta õhutab Eestis või välisriigis rassilist, usulist või poliitilist vihkamist;
- 6) välismaalast on karistatud või on põhjendatult alust arvata, et teda on karistatud raske inimsusevastase või sõjakuriteo eest, sõltumata karistatuse kustumisest või kustutamisest või karistusregistrist karistusandmete kustutamisest;
- 7) välismaalast on karistatud Eestis või välisriigis toime pandud tahtliku kuriteo või muu õiguserikkumise eest ja karistus ei ole kustunud ega kustutatud või karistusandmed ei ole karistusregistrist kustutatud;
- 8) välismaalane on rikkunud välismaalaste Eestis viibimist või riigipiiri ületamist reguleerivaid õigusakte;
- 9) välismaalane on esitanud valeandmeid või võltsitud dokumendi Eestis viibimise seadusliku aluse või selle pikendamise, Eesti kodakondsuse, varjupaiga või isikut tõendava dokumendi taotlemisel;
- 10) välismaalasel on täitmata kohustusi Eesti riigi, riigiasutuse või kohaliku omavalitsuse ees.

(2) Alalist sissesõidukeeldu võidakse kohaldada käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 sätestatud juhtudel.

(3) Kui välismaalase perekonnal ei ole võimalik koos elada väljaspool Eestit või kui perekonna ümberasumine välisriiki oleks sissesõidukeelu kehtestamise vajadusega võrreldes seotud ebaproportsionaalselt suurte raskustega, võib välismaalase suhtes kohaldada sissesõidukeeldu üksnes käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 sätestatud juhtudel.

(4) Välismaalase perekonnaliikmeks loetakse Eestis seaduslikult välismaalasega ühises perekonnas koos elavat:

- 1) abikaasat;
- 2) alaealist last;
- 3) vanemat, kui välismaalane on alaealine.

(5) Kui viibimisaluse andmise või pikendamise menetluse käigus ilmnevad käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud sissesõidukeelu kohaldamise alused, keeldutakse viibimisaluse andmisest või pikendamisest ja välismaalase suhtes kohaldatakse sissesõidukeeldu.

[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 29¹. Sissesõidukeelu kohaldamise erisused

(1) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku ning nende perekonnaliikmete suhtes võidakse sissesõidukeeldu kohaldada, kui on põhjendatult alust arvata, et nimetatud isiku Eestis viibimine võib ohustada Eesti Vabariigi julgeolekut, avalikku korda või teiste isikute tervist, olles nakatunud Maailma Tervishoiuorganisatsiooni määratletud haigusse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku suhtes ei või kohaldada sissesõidukeeldu põhjusel, et ta ohustab avalikku korda, kui nimetatud isik on elamisõiguse alusel Eestis püsivalt elanud viimased kümme aastat järjest või kui ta on alaealine ja sissesõidukeelu kohaldamine ei ole alaealise huvides põhjendatud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku suhtes ei või kohaldada sissesõidukeeldu põhjusel, et ta ohustab teiste isikute tervist, olles nakatunud Maailma Tervishoiuorganisatsiooni määratletud haigusse, kui nimetatud isik on Eestis viibinud kauem kui kolm kuud.

(4) Kui Eestis elamisõiguse alusel elava Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku ning nende perekonnaliikmetega seotud asjaolud nõuavad nimetatud isiku viivitamatut Eestist väljasaatmist, kohaldatakse nimetatud isiku suhtes sissesõidukeeldu.

[RT I 2006, 26, 191- jõust. 01.08.2006]

§ 30. Sissesõidukeelu mittekohaldamine

Sissesõidukeeldu ei kohaldata:

- 1) alla 13-aastase välismaalase suhtes;
- 2) Eesti rahvusest välismaalase suhtes;
- 3) välismaalase suhtes, kelle varjupaigataotlus on võetud Eestis menetlusse või kellele on antud Eestis rahvusvaheline kaitse.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 30¹. Sissesõidukeelu kohaldamise erisused

(1) Sissesõidukeelu kohaldamisel ja sellest tulenevalt viibimisaluse kehtetuks tunnistamisel või elamisõiguse lõpetamisel ei pea andma välismaalasele võimalust vastuväidete ja arvamuse esitamiseks.

(2) Kui välismaalane viibib Eestis elamisloa või elamisõiguse alusel ja tal on Eestis registreeritud elukoht, antakse talle võimalus vastuväidete esitamiseks sissesõidukeelu kohaldamise korral ja elamisloa kehtetuks tunnistamisel või elamisõiguse lõpetamisel.

(3) Sissesõidukeelu kohaldamist ei põhjendata.

(4) Sissesõidukeelu kohaldamise ajal Eestis elamisloa või elamisõiguse alusel viibiva välismaalase suhtes sissesõidukeelu kohaldamist põhjendatakse ulatuses, mis ei ole vastuolus riigi julgeoleku tagamise vajadusega. [RT I 2006, 26, 191- jõust. 01.08.2006]

§ 31. Sissesõidukeelu kohaldamise otsustamine

(1) Sissesõidukeelu kohaldamise otsustab siseminister või tema poolt volitatud Siseministeeriumi kõrgem ametnik põhjendamatu viivitusega.

(2) [Kehtetu -RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

(3) Sissesõidukeelu kohaldamise otsustamisel ja sissesõidukeelu kehtivusaja määramisel arvestatakse kogumis järgmisi asjaolusid:

1) välismaalase Eestis seadusliku viibimise kestus;

2) välismaalase vanus;

3) välismaalase tervise seisund;

4) välismaalase isiklikud, majanduslikud ja muud sidemed Eestiga, mis väärivad kaitsmist;

5) sissesõidukeelu kohaldamise tagajärjed välismaalase perekonnaliikmetele;

6) välismaalase sotsiaalne ja kultuuriline integratsioon;

7) välismaalase sidemed päritoluriigiga;

8) sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olevad asjaolud;

8¹) Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni elamisloa või elamisõiguse omamine;

[RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

9) muud asjaspuutuvad kaalutlused.

(4) [Kehtetu -RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

(5) [Kehtetu -RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 31¹. Ettepanek sissesõidukeelu kohaldamiseks

(1) Sissesõidukeelu kohaldamiseks võib siseministrile ettepaneku teha valitsusasutus või valitsusasutuse hallatav riigiasutus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ettepanek peab sisaldama sissesõidukeelu kohaldamise alust, põhjust ja käesoleva seaduse § 31 lõikes 3 toodud asjaolusid. Ettepanekule lisatakse võimaluse korral nimetatud asjaolusid tõendavad dokumendid.

[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 31². Daktüloskopeerimine ja DNA proovide võtmine

(1) Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet võib teostada välismaalase, kelle suhtes on kohaldatud sissesõidukeeldu, daktüloskopeerimise ning temalt DNA proovide võtmise, kui teisiti ei ole võimalik isikut tuvastada.

[RT I 2009, 62, 405- jõust. 01.01.2010]

(2) Välismaalase suhtes, kes keeldub daktüloskopeerimisest või DNA proovide andmisest, võidakse kohaldada sundi.

(3) Daktüloskopeerimisel kogutud andmed kantakse riiklikusse sõrmejälgede registrisse ja DNA proovide tulemusel saadud andmed kantakse riiklikusse DNA registrisse.

[RT I 2005, 71, 548- jõust. 08.01.2006; 01.03.2006]

§ 32. Sissesõidukeelu kehtivusaja muutmine

(1) Siseminister või tema poolt volitatud Siseministeeriumi kõrgem ametnik tunnistab kehtetuks või lühendab sissesõidukeelu kehtivusaega välismaalase põhjendatud taotluse alusel või valitsusasutuse või valitsusasutuse hallatava riigiasutuse põhjendatud ettepanekul või Schengeni konventsiooniga ühinenud riigi, välja arvatud Eesti, pädeva asutuse taotlusel, kui sissesõidukeelu kohaldamise aluseks olevad asjaolud on muutunud või ära langenud, samuti humaansetel kaalutlustel, kui sellega ei ohustata riigi julgeolekut ega avalikku korda.

[RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

(1¹) Schengeni konventsiooniga ühinenud riigi, välja arvatud Eesti, pädeva asutuse taotlusel sissesõidukeelu kehtetuks tunnistamisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 toodud juhul kustutatakse sissesõidukeelu andmed

Schengeni infosüsteemist. Siseministri või tema poolt volitatud Siseministeeriumi kõrgema ametniku otsusel võib sissesõidukeelu jätta kehtima ainult sissesõidukeeldude riiklikus registris.
[RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

(2) Siseminister või tema poolt volitatud Siseministeeriumi kõrgem ametnik võib valitsusasutuse või valitsusasutuse hallatava riigiasutuse algatusel pikendada sissesõidukeelu kehtivusaega või asendada tähtjalise sissesõidukeelu alalise, kui välismaalase suhtes ilmnevad täiendavad käesoleva seaduse § 29 lõikes 1 sätestatud sissesõidukeelu kohaldamise alused. Kehtivusaja pikendamisel või tähtjalise sissesõidukeelu alalise asendamisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 31 lõikes 3 sätestatud.
[RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 32¹. Sissesõidukeelu kehtivusaja peatamine

Siseminister või tema poolt volitatud Siseministeeriumi kõrgem ametnik võib valitsusasutuse, valitsusasutuse hallatava riigiasutuse või kohtu ettepanekul või välismaalase põhjendatud taotlusel peatada sissesõidukeelu kehtivuse määratud ajaks, kui välismaalase lühiajaline Eestisse saabumine ja Eestis viibimine on vältimatult vajalik.
[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 33. Sissesõidukeeldude andmekogu ja Schengeni infosüsteem

(1) Välismaalaste kohta, kelle suhtes kehtib sissesõidukeeld, peetakse [Vabariigi Valitsuse kehtestatud](#) korras sissesõidukeeldude andmekogu.

(2) Välismaalase suhtes sissesõidukeelu kohaldamisel, sissesõidukeelu kehtivusaja muutmisel ja sissesõidukeelu peatamisel kantakse sissesõidukeeld sissesõidukeeldude andmekogusse ning sissesõidukeelu andmed edastatakse sealt Schengeni konventsiooni kohaselt Schengeni infosüsteemi.

(3) Sissesõidukeelu andmeid ei edastata Schengeni infosüsteemi, kui:

1) sissesõidukeeld on kohaldatud Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku suhtes;

2) siseministri või tema poolt volitatud Siseministeeriumi kõrgema ametniku otsusega piiratakse välismaalase suhtes kohaldatud sissesõidukeelu kehtivust Eesti Vabariigi territooriumiga.

(4) Sissesõidukeelu kehtetuks tunnistamisel kustutatakse andmed sissesõidukeelu kohta Schengeni infosüsteemist.

(5) Haldusorgan võib kasutada sissesõidukeeldude andmekogu ja selle arhiivi andmeid ning Schengeni infosüsteemis olevaid andmeid talle seadusega pandud ülesannete täitmiseks.

(6) Sissesõidukeeldude andmekogusse ja Schengeni konventsiooni kohaselt Schengeni infosüsteemi kantud andmetel on õiguslik tähendus välismaalasele seadusliku aluse andmisel, pikendamisel ja kehtetuks tunnistamisel riiki sisenemiseks, riigis viibimiseks ja riigist lahkumiseks.

[RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

§ 33¹. Seadusest ja kohtuotsusest tulenev sissesõidukeeld

(1) Seadusest või kohtuotsusest tulenevat sissesõidukeeldu kohaldatakse andmete kandmise teel sissesõidukeeldude riiklikusse andmekogusse.

[RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

(2) Seadusest või kohtuotsusest tuleneval sissesõidukeelul on käesoleva seaduse §-s 28 sätestatud õiguslikud tagajärjed.

(3) Välismaalase suhtes, kes on Eestist välja saadetud, kohaldatakse seadusest tulenevat sissesõidukeeldu kümneks aastaks väljasaatmise päevast arvates, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(4) Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse § 7 või § 8 lõike 1 alusel võetud Vabariigi Valitsuse õigusaktis ettenähtud rahvusvahelise sanktsiooni subjekti Eestisse saabumise, Eestis viibimise või Eestist läbisõidu keelu korral kohaldatakse seadusest tulenevat sissesõidukeeldu Euroopa Liidu õigusaktis või Vabariigi Valitsuse asjaomasel õigusaktis nimetatud isikute suhtes ja määratud kehtivusajaga.

[RT I 2010, 26, 129- jõust. 05.10.2010]

§ 33². Sissesõidukeelu kohaldamise, sissesõidukeelu kehtivusaja muutmise, sissesõidukeelu kehtetuks tunnistamise ja sissesõidukeelu peatamise teatavaks tegemine

(1) Sissesõidukeelu kohaldamine ja selle kehtivusaeg, sissesõidukeelu kehtivusaja muutmine, sissesõidukeelu kehtetuks tunnistamine ja sissesõidukeelu peatamine loetakse välismaalasele teatavaks tehtuks vastava teabe avaldamisega Siseministeeriumi veebilehel.

(2) Veebilehel avaldatakse välismaalase nimi, sünniaeg või isikukood ja kodakondsus, kui need andmed on teada.

(3) Sissesõidukeelu kohaldamine, sissesõidukeelu kehtivusaja muutmine, sissesõidukeelu kehtetuks tunnistamine ja sissesõidukeelu peatamine tehakse välismaalasele kirjalikult teatavaks välismaalase algatusel. [RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 33³. Sissesõidukeelu kohaldamise ja sissesõidukeelu kehtivusaja muutmise vaidlustamine

(1) Sissesõidukeelu kohaldamise ja sissesõidukeelu kehtivusaja muutmise võib vaidlustada halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul nende teatavaks tegemise päevast arvates.

(2) Sissesõidukeelu kohaldamise või sissesõidukeelu kehtivusaja muutmise vaidlustamine ei lükka väljasaatmist kohtumenetluse ajaks edasi.

(3) Pärast sissesõidukeelu kohaldamise vaidlustamise tähtaja möödumist ei saa väljasaatmise, viibimiseluse andmisest või pikendamisest keeldumise või viibimiseluse kehtetuks tunnistamise vaidlustamisel tugineda sissesõidukeelu kohaldamise õigusvastasusele. [RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 33⁴. Sissesõidukeelu kohaldamisega seotud teabe avalikkus

(1) Käesoleva seaduse § 33² lõikes 1 nimetatuta teave sissesõidukeelu kohaldamise kohta ei ole avalik.

(2) Siseminister võib käesoleva seaduse § 33² lõikes 1 nimetatud teabe tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, kui see on vajalik avaliku korra, ühiskondliku turvalisuse või riigi julgeoleku tagamiseks. [RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 33⁵. Schengeni sissesõidukeeld

(1) Schengeni sissesõidukeeld on Schengeni konventsiooniga ühinenud riigi poolt kohaldatud ja Schengeni konventsiooni kohaselt Schengeni infosüsteemi kantud sissesõidukeeld.

(2) Schengeni sissesõidukeeld ei võta välismaalaselt õigust taotleda Eestis rahvusvahelist kaitset.

(3) Schengeni sissesõidukeelu kehtivusaja muutmiseks peab välismaalane pöörduma sissesõidukeelu kohaldanud Schengeni konventsiooniga ühinenud riigi poole. [RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

§ 33⁶. Isikuandmete töötlemine

Sissesõidukeeldude andmekogusse ja Schengeni konventsiooni kohaselt Schengeni infosüsteemi kantud isikuandmeid võib töödelda seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega riigiasutustele pandud ülesannete täitmiseks. [RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

§ 33⁷. Isikuandmete saamine

Välislepingust, Euroopa Liidu õigusaktist või muust õigusaktist tulenevate kohustuste täitmiseks võib töödelda välisriigilt või rahvusvaheliselt organisatsioonilt saadud isikuandmeid. [RT I 2007, 62, 394- jõust. 21.12.2007 ja osaliselt 30.03.2008]

§ 33⁸. Isikuandmete töötlemine

Eestis viibimise, elamise ja töötamise õiguspärasuse kontrollimise ja välismaalase Eestist väljasõidu kohustuse täitmise menetluses kohaldatakse isikuandmete töötlemisele välismaalaste seaduses sätestatud. [RT I 2010, 3, 4- jõust. 01.10.2010]

§ 33⁹. [Kehtetu -RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 33¹⁰. [Kehtetu -RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

§ 33¹¹. Seadusliku aluseta Eestis viibiva välismaalase daktüloskopeerimine

(1) Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet võib daktüloskopeerida seadusliku aluseta Eestis viibivat vähemalt 14-aastast välismaalast vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 2725/2000 (EÜT L 316, 15.12.2000, lk 1–10). Daktüloskopeerimisel kogutud andmed võib edastada kontrollimiseks Eurodac-süsteemi kesksusele vastavalt nõukogu määrusele (EÜ) nr 407/2002 (EÜT L 62, 5.03.2002, lk 1–5).
[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(2) Politsei- ja Piirivalveamet võib daktüloskopeerida ka seadusliku aluseta Eestis viibivat alla 14-aastast välismaalast, kui teisiti ei ole võimalik isikut tuvastada.

(3) Alla 14-aastaselt välismaalasel sõrmejälgede võtmise otsustamisel arvestatakse eelkõige nimetatud isiku õiguste ja huvidega.

(4) Välismaalase suhtes, kes keeldub daktüloskopeerimisest, võidakse kohaldada sundi füüsilise jõu kasutamise või sidumisvahendit.

(5) Daktüloskopeerimisel kogutud andmed kantakse riiklikusse sõrmejälgede registrisse.

(6) Siseminister kehtestab määrusega daktüloskopeerimisel kogutud andmete riiklikusse sõrmejälgede registrisse edastamise vormi.
[RT I 2010, 3, 4- jõust. 01.10.2010]

§ 33¹². Seadusliku aluseta Eestis viibivalt välismaalasel DNA-proovide võtmine

(1) Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet võib võtta seadusliku aluseta Eestis viibivalt välismaalasel DNA-proovi, kui teisiti ei ole võimalik isikut tuvastada.
[RT I, 29.11.2010, 2- jõust. 24.12.2010]

(2) Alaealiselt DNA-proovide võtmise otsustamisel arvestatakse eelkõige alaealise õiguste ja huvidega.

(3) Välismaalase suhtes, kes keeldub DNA-proovide andmisest, võidakse kohaldada sundi füüsilise jõu kasutamise või sidumisvahendit.

(4) DNA-proovide tulemusel saadud andmed kantakse riiklikusse DNA-registrisse.
[RT I 2010, 3, 4- jõust. 01.10.2010]

§ 33¹³. Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste andmete töötlemine

Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kohustuse täitmiseiga seotud menetluste käigus antud haldusaktide ja toimingute andmeid töödeldakse Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste andmekogus.
[RT I 2010, 3, 4- jõust. 01.10.2010]

§ 33¹⁴. Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste andmekogu

(1) Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste andmekogu on siseministri asutatud andmekogu. Andmekogu pidamise põhimääruse kehtestab siseminister määrusega.

(2) Andmekogu pidamise eesmärk on tagada avalik kord ja riigi julgeolek välismaalaste Eestis ebaseadusliku viibimise ja Eestist lahkumise kohustuse täitmise andmete töötlemise kaudu.

(3) Andmekogu pidamise eesmärgi täitmiseks töödeldakse Euroopa Liidu õigusaktis, välislepingus, seaduses ja määruuses sätestatud ülesannete täitmise käigus Eestis seadusliku aluseta viibivate ja viibinud välismaalaste Eestis viibimise ja Eestist lahkumise kohustuse täitmiseiga seotud menetluste käigus antud haldusaktide ja sooritatud toimingute andmeid.

(4) Eraõiguslikes ja avalik-õiguslikes suhetes võib andmekogu andmed käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud menetlustes antud haldusaktide ja sooritatud toimingute kohta võtta aluseks andmetena välismaalase Eestis ebaseadusliku viibimise ja Eestist lahkumise kohustuse täitmise kohta.

(5) Andmekogus töödeldavad andmed ei ole avalikud.

6. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 34. Sissesõidukeelu kohaldamine välismaalasele, kelle sissesõit Eestisse on enne käesoleva seaduse jõustumist tõkestatud

Välismaalase suhtes, kelle sissesõit Eestisse on enne käesoleva seaduse jõustumist tõkestatud, kohaldatakse sissesõidukeeldu vastavalt käesoleva seaduse 5. peatükile.

§ 34¹. [Kehtetu -RT I 2004, 53, 369- jõust. 07.08.2004]

§ 34². Sunniraha rakendamine

Käesolevas seaduses ettenähtud sunniraha rakendatakse alates 2002. aasta 1. jaanuarist.

§ 35.–§ 36. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 37. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 1999. aasta 1. aprillil.

¹ Nõukogu direktiiv 2003/110/EÜ abi kohta läbisõidu puhul seoses väljasaatmisega õhuteed pidi (ELT L 321, 6.12.2003, lk 26–31), Nõukogu direktiiv 2004/81/EÜ elamisloa väljastamise kohta pädevate asutustega koostööd tegevatele kolmandate riikide kodanikele, kes on inimkaubanduse ohvrid või kelle ebaseaduslikule sisserändele on kaasa aidatud (ELT L 261, 06.08.2004, lk 19–23).
[RT I 2007, 9, 44- jõust. 01.02.2007]

Nõukogu määrus (EÜ) nr 2725/2000, mis käsitleb sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteemi kehtestamist Dublini konventsiooni tõhusa kohaldamise eesmärgil (EÜT L 316, 15.12.2000, lk 1–10); nõukogu määrus (EÜ) nr 407/2002, millega nähakse ette sõrmejälgede võrdlemise Eurodac-süsteemi kehtestamist Dublini konventsiooni tõhusa kohaldamise eesmärgil käsitleva määruse (EÜ) nr 2725/2000 teatavad rakenduseeskirjad (EÜT L 62, 5.03.2002, lk 1–5).
[RT I 2010, 3, 4- jõust. 01.10.2010]